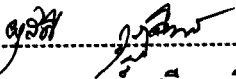
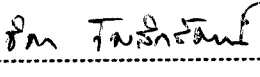

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การใช้แบบฝึกการคัดลายมือเพื่อพัฒนาคุณภาพลายมือของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลหนองแขงศิลาคุณครู
จังหวัดสระบุรี

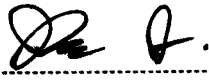
ชื่อและนามสกุล นางสาวพรทิพย์ ชาลีรัตน์
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ผุสดี ฤทธิอินทร์

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ผุสดี ฤทธิอินทร์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ธิดา โมสิกรัตน์)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ อนุมัติให้รับการศึกษา
ค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์
วันที่ 17..... เดือน มิถุนายน.....พ.ศ. 2551.....

ชื่อการศึกษา คั่นคว้ออิสระ การใช้แบบฝึกการคัดลายมือเพื่อพัฒนาคุณภาพลายมือของนักเรียน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลหนองแขงศิลวุฒาจารย์
 จังหวัดสระบุรี

ผู้ศึกษา นางสาวพรทิพย์ ชาลีรัตน์ **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ผุสดี กุญอินทร์ **ปีการศึกษา** 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพการคัดลายมือของนักเรียนชั้น
 ประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกการคัดลายมือ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2
 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนอนุบาลหนองแขงศิลวุฒาจารย์ จำนวน 27 คน ได้มาจากการเลือกแบบ
 เจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบฝึกการคัดลายมือ แผนการจัดการเรียนรู้ และ
 แบบทดสอบคุณภาพลายมือ จำนวน 2 ฉบับ ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิทาง
 การสอนภาษาไทย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ
 การทดสอบค่าที

ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์การคัดลายมือของนักเรียนหลังการใช้แบบฝึกสูง
 กว่าก่อนการใช้แบบฝึกการคัดลายมืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ แบบฝึก การคัดลายมือ ประถมศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์สุสติ กุญชรินทร์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ ทั้งยังให้กำลังใจอย่างดีแก่ผู้วิจัยตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ธิดา โมสิกรัตน์ ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการสอบ การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ และให้ความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขงาน การศึกษาค้นคว้าอิสระให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่านคือ อาจารย์คมคาย สุขศิริ อาจารย์วัลภา ชาลีรัตน์ อาจารย์จรูญ พวงมาลี ที่กรุณาเป็นผู้ตรวจสอบเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ เครื่องมือ ขอขอบพระคุณอาจารย์ศิริพร แสงแก้ว ที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน ช่วยเหลือและให้ กำลังใจตลอดมา และขอบพระคุณอาจารย์สุนทร ยอดเมืองที่ให้ความกรุณาเป็นผู้ตรวจให้คะแนน แบบฝึกในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างสูง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่าน ที่ให้การอบรมสั่งสอน เพื่อนนักศึกษาและผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้องในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ทุกท่าน

คุณค่าและประโยชน์ที่พึงมีจากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ บิดา มารดา บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

พรทิพย์ ชาลีรัตน์

พฤษภาคม 2550

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ข
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
สมมติฐาน.....	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
การคัดลายมือ	6
การฝึกการคัดลายมือ	12
การสร้างแบบฝึก	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคัดลายมือ	18
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	21
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	21
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	21
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	21
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	28
การวิเคราะห์ข้อมูล	28
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	31
ผลการวิเคราะห์คุณภาพลายมือ และการเปรียบเทียบคุณภาพการคัดลายมือก่อนและหลัง การใช้แบบฝึกการคัดลายมือ.....	31

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	34
สรุปการวิจัย	34
อภิปรายผล	36
ข้อเสนอแนะ	37
บรรณานุกรม	40
ภาคผนวก	44
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ	45
ข คู่มือการใช้แบบฝึกการคัดลายมือ	47
ค แบบฝึกการคัดลายมือ	88
ง แบบทดสอบการคัดลายมือ.....	113
จ ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	120
ฉ คะแนนจากแบบทดสอบคุณภาพลายมือ จำนวน 2 ฉบับ.....	125
ประวัติผู้ศึกษา	129

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 แสดงคะแนนการทดสอบคุณภาพลายมือ ก่อนและหลังการใช้แบบฝึก การคัดลายมือ และผลต่างของคะแนนการคัดลายมือของนักเรียนกลุ่ม ตัวอย่างเป็นรายบุคคล.....	31
ตารางที่ 4.2 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนน ก่อนและหลังการใช้แบบฝึก การคัดลายมือ.....	33

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ และมีความสำคัญมากสำหรับคนไทยในการติดต่อสื่อสาร เพราะภาษาไทยเป็นเครื่องมือถ่ายทอดทางวัฒนธรรม สื่อความหมาย แสดงความรู้สึกนึกคิดให้เข้าใจตรงกัน ให้เกิดความซาบซึ้ง และเกิดความภาคภูมิใจ จึงจำเป็นที่เด็กไทยจะต้องเรียนรู้ให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ตลอดจนต้องพยายามฝึกฝนทักษะ และการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องอยู่เสมอ ผู้ใช้ภาษาไทยต้องใช้ทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน รวมทั้งฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ

ในการใช้ภาษาสื่อสาร การอ่านและการฟัง เป็นทักษะของการรับรู้เรื่องราว ความรู้ และประสบการณ์ การพูดและการเขียนเป็นทักษะของการแสดงออก และการแสดงความคิดเห็น การเขียนยังเป็นรากฐานที่สำคัญของการเรียนวิชาต่างๆ ต้องอาศัยการบันทึก เพื่อรายงาน เพื่อจดจำ ด้อยคำของครูหรือเพื่อน

การเขียนเป็นทักษะทางภาษาที่ใช้ในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด จินตนาการ ประสบการณ์ต่างๆ เป็นการสื่อสารหรือสื่อความหมาย โดยมีตัวหนังสือตลอดจนเครื่องหมายต่างๆ เป็นสัญลักษณ์แทนถ้อยคำในภาษาพูด การเขียนถือว่าเป็นเครื่องมือถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญ เพราะการเขียนเป็นหลักฐานที่จะช่วยให้คนรุ่นหลังทราบความเป็นมาจากอดีตจนถึงปัจจุบันได้ (สำลี รักสุทธี 2548: 9)

นอกจากนี้การเขียนยังนับว่าเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ เพราะการเขียนเป็นเครื่องมือที่จะใช้บันทึกหรือถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ ทั้งสำหรับตนเองและผู้อื่น การเขียนส่วนใหญ่ในชีวิตประจำวันมักเป็นการเขียนด้วยลายมือที่อ่านยาก อ่านไม่ออก หรืออ่านไม่เข้าใจจนไม่ยอมอ่าน ภาษาที่เขียนนั้นก็ย่อมไม่สื่อความหมายที่ดี เพราะฉะนั้นการเขียนที่สื่อสารได้ดี จะต้องเขียนด้วยลายมือที่อ่านง่าย ชัดเจน สวยงาม เขียนหนังสือเป็นตัวอักษรที่สม่ำเสมอ และสะอาดน่าอ่าน (กองเทพ เกลือบพนิชกุล 2542: 123-125)

ครูจึงมีหน้าที่ที่จะต้องฝึกให้เด็กคัดลายมือได้อย่างสวยงาม เพื่อเป็นพื้นฐานในระดับชั้นที่สูงขึ้นไป และสามารถนำไปใช้กับการเรียนวิชาอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงปรารภเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ว่า “...บุคคลจะมี

ลายมือที่ได้มันจะต้องเริ่มฝึกหัดตั้งแต่เด็ก และในปัจจุบันก็ปรากฏว่ามีบุคคลจำนวนไม่น้อยที่ไม่สามารถเขียนหนังสือได้สวยงามเท่าที่ควร เพราะขาดการฝึกฝนที่เพียงพอ.....” (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2535: ข อ้างถึงใน บุญเริ่ม สุจินดา 2541: 1)

ในปัจจุบันการเขียนด้วยลายมือของนักเรียน พบว่ามีข้อบกพร่องมาก คือ เขียนตัวอักษรอ่านยาก เช่น โย้หน้า โย้หลัง สกปรก เขียนรูปพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์บกพร่อง เขียนหัวบอด คัดลอกข้อความผิด เว้นวรรคตอนผิด เป็นต้น ปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับปัญหาและข้อบกพร่องในการคัดลายมือที่ อัจฉรา ชิวพันธ์ (2532: 1 อ้างถึงใน นฤมล พิชรปิยะกุล 2544: 2) ได้สรุปไว้ว่า “ปัญหาสำคัญของการคัดลายมือที่พบประการหนึ่งคือ ลายมือของนักเรียนที่อ่านยาก มีลีลาการเขียนไม่ถูกต้อง มักจะออกมาในลักษณะเล่นลวดลายของอักษรศิลปะ ซึ่งเป็นการทำลายเอกลักษณ์ของภาษาไทย เช่น เขียนหนังสือไม่มีหัวบั้ง เขียนลายมือหวัด การวางรูปสระวรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง เว้นวรรคตอนผิด ขาดแก่การสื่อความหมาย จึงทำให้เอกลักษณ์ของภาษาไทยสูญหายไปด้วย”

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 2-5) ได้จัดทำเอกสารแนวทางการประเมินด้วยทางเลือกใหม่ ซึ่งเสนอแนะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เมื่อจบแต่ละช่วงชั้น ผู้เรียนต้องมีความรู้ความสามารถและคุณภาพ ทั้งนี้การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยครูผู้สอนจะต้องฝึกทักษะต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะอย่างต่อเนื่อง เรื่องหลักเกณฑ์และทักษะในการเขียนสาระการเรียนรู้รายปีช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สาระการเขียนได้กำหนดให้กิจกรรมการคัดลายมือ บรรจุอยู่ในผังโน้ตส์สาระการเรียนรู้ภาษาไทย และโรงเรียนอนุบาลหนองแขงศรีลดาจารย์ ได้กำหนดให้สาระการเรียนรู้การคัดลายมือเป็นสาระการเรียนรู้ที่ต้องฝึกตามหลักเกณฑ์และฝึกทักษะการเขียน (หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนอนุบาลหนองแขงศรีลดาจารย์ 2548: 11)

ปัญหาของการคัดลายมือเกิดขึ้นได้กับนักเรียน ที่เริ่มฝึกคัดใหม่ๆ ตลอดจนผู้เรียนที่คัดได้แล้วแต่ไม่ได้ฝึกฝนด้วยวิธีที่ถูกต้อง ไม่เห็นความสำคัญของการคัดลายมือ การคัดลายมือจึงมี ปัญหาและข้อบกพร่องหลายกรณีด้วยกัน สรุปได้ว่า การคัดลายมือเกิดจากสาเหตุ 2 ประการ คือ ตัวผู้เขียนเองและ วิธีการสอน ตัวผู้เขียนเอง มีปัญหา เช่น เขียนตัวอักษรไม่ชัดเจน เขียนกดเกินไป และความผิดปกติของสายตา ส่วนวิธีการสอนของครู มีปัญหา เช่น การสอนและฝึกเขียนด้วยวิธีที่ไม่ถูกต้อง ขาดการฝึกฝน ใช้อุปกรณ์ไม่เหมาะสม นอกจากนี้ งานวิจัยของ สามารถ มีศรี (2530: บทคัดย่อ) ได้พบว่าข้อบกพร่องในการคัดลายมือของนักเรียน ได้แก่ ความเป็นระเบียบของตัวหนังสือ หัวของตัวหนังสือบอด การวางสระ วรรณยุกต์

ปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับปัญหาและข้อบกพร่องในการคัดลายมือตามที่ อัจฉรา ชิวพันธ์ (2532: 1 อ้างถึงใน นฤมล พชรปิยะกุล 2544: 2) ได้สรุปไว้ว่า ปัญหาสำคัญของการคัดลายมือประการหนึ่งคือ ลายมือของนักเรียนที่อ่านยาก มีลีลาการเขียนไม่ถูกต้อง มักจะออกมาในลักษณะ เล่นลวดลายของอักษรศิลปะ ซึ่งเป็นการทำลายเอกลักษณ์ของภาษาไทย เช่น เขียนหนังสือไม่มีหัวบ้าง เขียนลายมือหวัด การวางรูปสระ วรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง เว้นวรรคตอนผิด ขาดการสื่อความหมาย จึงทำให้เอกลักษณ์ของภาษาไทยสูญเสียไปด้วย

ปัญหาและข้อบกพร่องของการคัดลายมือเหล่านี้ ถือว่าเป็นอุปสรรคที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทย โดยเฉพาะการฝึกคัดลายมือในระดับประถมศึกษา ถ้านักเรียนได้ฝึกทักษะที่ถูกต้องตามรูปแบบที่แท้จริงแล้วจะสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมทางการเขียน และเป็นการเสริมสร้างลักษณะนิสัยด้านความเป็นระเบียบและความละเอียดรอบคอบให้แก่เด็กได้เป็นอย่างดี

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่าการสอนคัดลายมือ ครูจะต้องฝึกการคัดลายมือที่ถูกต้องวิธีให้แก่เด็ก โดยหาวิธีการสอนและจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับนักเรียน ให้นักเรียนเกิดความสนใจสนุกสนาน ในการฝึกที่ดีนั้นจะต้องใช้สื่อคือแบบฝึกที่สามารถพัฒนาคุณภาพลายมือ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสร้างแบบฝึกการคัดลายมือชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ใช้ฝึกนักเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพลายมือของนักเรียน ทั้งนี้ เพื่อให้นักเรียนมีทักษะการคัดลายมือที่สวยงามเป็นระเบียบและถูกต้องตามรูปแบบ อันจะเป็นพื้นฐานในการเรียนวิชาภาษาไทยและวิชาอื่นๆต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพการคัดลายมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกการคัดลายมือ

3. สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคุณภาพลายมือหลังการฝึกด้วยแบบฝึกการคัดลายมือสูงกว่าก่อนได้รับการฝึก

4. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

4.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนอนุบาลหนองแขงศรีสุตมาจารย์ 2 ห้องเรียน จำนวน 54 คน

4.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนอนุบาลหนองแขงศรีสุตมาจารย์ จังหวัดสระบุรี จำนวน 27 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

4.3 เนื้อหาการทดลอง

เนื้อหาที่นำมาใช้ในการทำแบบฝึกคัดลายมือ ผู้วิจัยคัดเลือกมาจากสื่อต่างๆ เช่น หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ชุดภาษาเพื่อชีวิต (ภาษาพาที) หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ชุดภาษาเพื่อชีวิต (วรรณคดีถ่าน) แบบฝึกหัดทักษะภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

4.4 ระยะเวลาในการทดลอง

ระยะเวลาในการทดลอง ได้แก่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ใช้เวลาดำเนินการทดลอง 13 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที

4.5 ตัวแปรที่จะศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ แบบฝึกคัดลายมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณภาพการคัดลายมือของนักเรียน

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ศัพท์บางคำในขอบเขตความหมายดังนี้

5.1 การคัดลายมือ หมายถึง การเขียนด้วยดินสอคำโดยคัดตัวบรรจงเต็มบรรทัด ตามลักษณะ รูปแบบที่กำหนดเป็นแบบตัวกลม ได้ถูกต้อง สะอาด มีระเบียบ สวยงาม และคัดลอกข้อความได้ครบถ้วน

5.2 คุณภาพลายมือ หมายถึง ลายมือของนักเรียนแต่ละคนที่เขียนพยานุเคราะห์ วรรณยุกต์ เป็นคำ ประโยค และข้อความตามความสามารถเฉพาะตัว

5.3 การพัฒนาคุณภาพลายมือ หมายถึง ผลของการเปลี่ยนแปลงด้านลายมือของนักเรียนแต่ละคนที่เขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ เป็นคำ ประโยค และข้อความตามที่กำหนดให้ ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบ ที่ประเมินได้ด้วยเกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือ โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนความสวยงาม ตัวพยัญชนะเป็นแบบตัวกลมอยู่ในระดับเดียวกัน หัวไม้บอด มีความเป็นระเบียบ สะอาด คัดลอกข้อความได้ครบถ้วน

5.4 แบบฝึกคัดลายมือ หมายถึง แบบฝึกคัดลายมือที่สร้างขึ้นให้นักเรียนฝึกคัดลายมือ มีลักษณะเป็น คำ กลุ่มคำ ที่เรียงตามพยัญชนะจากกลุ่มง่าย กลุ่มปานกลาง และกลุ่มยาก ประโยค ข้อความ คำคล้องจอง สำนวนสุภาษิต มีรูปภาพประกอบ เนื้อหากระทัดรัด เหมาะสมกับวัย

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 ได้แบบฝึกการคัดลายมือ สำหรับนำไปใช้สอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

5.2 ได้แนวทางการฝึกทักษะ การทดสอบและการประเมินผล เกี่ยวกับการคัดลายมือ สำหรับนักเรียน

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องการใช้แบบฝึกการคัดลายมือเพื่อพัฒนาคุณภาพลายมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลหนองแขงศรีสุตมาจารย์ จังหวัดสระบุรี ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำหลักการ ทฤษฎี และแนวคิดที่สำคัญมาใช้ในการดำเนินการดังนี้

1. การคัดลายมือ
 - 1.1 ความหมายของการคัดลายมือ
 - 1.2 ความสำคัญของการคัดลายมือ
 - 1.3 วิธีการคัดลายมือ
 - 1.4 ปัญหาและข้อบกพร่องเกี่ยวกับการคัดลายมือ
2. การฝึกการคัดลายมือ
 - 2.1 แนวการฝึกการคัดลายมือ
 - 2.2 การประเมินคุณภาพลายมือ
3. การสร้างแบบฝึก
 - 3.1 หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึก
 - 3.2 ลักษณะของแบบฝึก
 - 3.3 วิธีการสร้างแบบฝึก
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคัดลายมือ

1. การคัดลายมือ

1.1 ความหมายของการคัดลายมือ

การคัดลายมือที่ถูกต้อง สวยงาม จะต้องเป็นการเขียนด้วยลายมือที่เรียบร้อย ชัดเจน เขียนได้ถูกต้อง นักการศึกษาให้ความหมายของการคัดลายมือไว้ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2546: 239) ได้กำหนดความหมายของคำว่า “คัด” ไว้ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ว่า “เขียนด้วยตัวบรรจง เช่น เขียนเร็วๆ ย่อมว่าคัด” และให้ความหมายของ “ลายมือ” ได้ว่า หมายถึง ตัวหนังสือเขียน มักมีลักษณะแสดงว่า

76

เป็นของผู้ใดผู้หนึ่งโดยเฉพาะ เช่น เขียนด้วยลายมือตัวเอง ลายมือดี” (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 1009) คัดลายมือจึงหมายถึง “เขียนตัวหนังสือด้วยบรรจงด้วยลายมือตัวเอง”

สามารถ มีศรี (2530: 10) ได้ให้ความหมายว่า การคัดลายมือ หมายถึงการเขียนหนังสือ หรือคัดลอกข้อความด้วยมืออย่างมีระเบียบ ชัดเจนและสวยงาม

วรรณิ โสมประยูร (2537: 150) กล่าวว่า การคัดลายมือ หมายถึง การเขียนหนังสือหรือคัดลอกข้อความด้วยมืออย่างมีระเบียบ ชัดเจน และสวยงาม

ศิริวรรณ เสนา (2541: 20) และ นฤมล พัทธวิยะกุล (2544: 4) ได้ให้ความหมายของการคัดลายมือสอดคล้องกันสรุปได้ว่า การคัดลายมือ หมายถึง การเขียนหรือคัดลอกตัวอักษร คำ ประโยค หรือข้อความให้ถูกต้องและสวยงามตามแบบตัวอักษรที่กำหนด

จากความหมายของการคัดลายมือที่นำเสนอมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า การคัดลายมือ หมายถึง การเขียนหนังสือด้วยลายมือตัวเอง ตามแบบตัวอักษร เป็นคำ ประโยค หรือข้อความให้ถูกต้อง มีระเบียบ ชัดเจน และสวยงาม

1.2 ความสำคัญของการคัดลายมือ

การคัดลายมือเป็นกิจกรรมการฝึกเขียนอย่างหนึ่ง ที่มีความสำคัญและจำเป็นต้องฝึกให้เด็กได้คัดให้สวยงามตั้งแต่ต้นๆ ดังที่ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงปรารภเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ว่า “...บุคคลจะมีลายมือดีได้นั้นจะต้องเริ่มฝึกหัดตั้งแต่เด็ก และในปัจจุบันก็ปรากฏว่ามีบุคคลจำนวนไม่น้อยที่ไม่สามารถเขียนหนังสือได้สวยงามเท่าที่ควร เพราะขาดการฝึกฝนที่เพียงพอ....” (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2535 อ้างถึงใน บุญเริ่ม สุจินดา 2541: 1)

การคัดลายมือมีความสำคัญต่อบุคคลมาก เพราะสามารถพัฒนาไปสู่การเขียนได้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2535: 1) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการคัดลายมือไว้อีกว่าเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้ ความคิด การบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ การเขียนลายมือหวัด ไม่มีผู้ใดสามารถอ่านได้เข้าใจ และได้กำหนดไว้ในหลักสูตรระดับประถมศึกษาในเรื่องการเขียนด้วย

จากความสำคัญดังกล่าว บันลือ พุกกะวัน (2535: 18-19) ได้กล่าวถึง การคัดลายมือไว้ว่า

1. เพื่อให้เห็นความสำคัญของการคัดที่จะนำไปสู่การใช้ประโยชน์
2. เพื่อให้รู้จักการสังเกตและวิเคราะห์ตัวอักษรที่ตนคัดได้ดี คัดได้สวยและรู้สึกมีความภาคภูมิใจที่สามารถช่วยตัวเอง หากบกพร่องก็แก้ไขด้วยตนเอง โดยดูแบบอย่างและเลียนแบบได้
3. เพื่อฝึกให้เกิดความคล่องแคล่วจากการคัดไปสู่การเขียน

4. มีความประณีตในการทำงาน เป็นการเสริมสร้างการบรรจงในการเขียน

5. ฝึกให้เป็นคนมีวินัยในตนเอง โดยมุ่งทำหน้าที่ให้สำเร็จตามเป้าหมาย มีความสุขุมรอบคอบในการปฏิบัติงานให้เป็นคนเสมอต้นเสมอปลาย

เพ็ญศรี วงศ์ไวยโรจน์ (2539: 7) ได้กล่าวว่า เพื่อให้นักเรียนคัดลายมือได้ถูกต้องตามแบบจนสามารถใช้ประโยชน์ โดยการเขียนแสดงความคิดเห็นความต้องการ และฝึกให้นักเรียนเป็นคนมีระเบียบ ประณีต สะอาด สวยงาม เป็นสำคัญ

ศิริวรรณ เสนา (2541: 22) ได้กำหนดความสำคัญในการคัดลายมือไว้ว่า คือการคัดลายมือที่ถูกต้องตามแบบ เขียนถูกวิธีและสามารถนำไปใช้ได้ถูกต้อง นอกจากนี้ยังฝึกให้นักเรียนเป็นคนที่มีระเบียบ สะอาด สวยงาม และมีความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน

การคัดลายมือให้ถูกต้องตามแบบอักษรไทยจึงถือเป็นเรื่องสำคัญมากที่ครูไม่ควรละเลย เพราะเป็นพื้นฐานของการเขียนให้สวยงาม เป็นระเบียบ อีกทั้งสามารถปลูกฝังให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ที่มีตัวอักษรเป็นของตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2527: 30 อ้างถึงใน บุญเริ่ม สุจินดา 2541: 5-6) ดังนั้นครูผู้สอนระดับประถมศึกษาควรตระหนัก และเห็นความสำคัญของการคัดลายมือ ให้สามารถคัดลายมือให้สวยงาม อ่านง่าย มีระเบียบและถูกต้อง จำเป็นต้องได้รับการฝึกหัดที่ถูกต้อง เพื่อจะได้เป็นทักษะติดตัวไปในระดับชั้นที่สูงขึ้นต่อไป

1.3 วิธีการคัดลายมือ

การสอนคัดลายมือเป็นการสอนขั้นละเอียด เด็กจะต้องเขียนอักษรได้พอสมควรแล้ว จึงเริ่มฝึกคัดลายมือได้ สิ่งที่ควรคำนึงถึงก่อนอันดับแรกคือ ท่าทางการเขียน การวางมือ การวางกระดาษ การจับเครื่องเขียน ตลอดจนการเคลื่อนไหวเป็นไปโดยสะดวก สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่สำคัญที่ควรรู้อีกก่อนสิ่งอื่น เป็นเสมือนหัวใจของการคัดลายมือในการคัดลายมือ เปลื้อง ณ นคร (2519: 60-61 อ้างถึงใน ศิริวรรณ เสนา 2541: 22) ได้แบ่งประเภทของการคัดลายมือไว้ดังนี้

1. เขียนตัวบรรจง ตัวอักษรเต็มบรรทัด (ขนาดตัวหนังสือสูง 8 มม. หรือ 1 ซม. เป็นอย่างมาก) จะเริ่มฝึกตั้งแต่นักเรียนเริ่มเรียนหนังสือ ตัวอักษรตัวตรง เรียบ การวางสระวรรณยุกต์ ช่องไฟถูกต้อง และต้องเน้นเรื่องความเร็วด้วย

2. เขียนหวัดแกมบรรจง เป็นการเขียนหลังจากการเขียนตัวบรรจงดีแล้วย่อขนาดตัวอักษรให้เล็กลงเป็นครึ่งบรรทัด หรือเล็กกว่าครึ่งบรรทัดเล็กน้อย เป็นการเขียนตามความถนัด ต้องการความเร็วแต่ยังต้องเขียนให้เป็นตัว คือตัวอักษรต้องชัดเจน

3. เขียนหวัด ถ้าเขียนตัวบรรจงและหวัดแกมบรรจงได้ดีแล้ว ตัวหวัดก็จะดีไปด้วย การเขียนหวัดเป็นการเขียนอย่างรวดเร็ว ไม่ต้องใช้ความประณีต หรือความชัดเจนอะไรมากนัก

ในคู่มือ การพัฒนาการสอนเขียนลายมือ เขียนอักษรไทย อย่างไร ได้มาตรฐาน หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (2540: 5) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์โครงสร้างตัวอักษรไทยไว้ดังนี้

1. ตัวแบบหลัก เป็นแบบตัวกลม
2. ตัวแบบเล็ก เป็นแบบตัวเหลี่ยม
3. ตัวแบบแปร เป็นรูปแบบที่ไม่อาจจัดเข้าหลักเกณฑ์ได้ ได้แก่ ตัวประดิษฐ์ ตัวหวัด

ตัวหวัดแถมบรรจงซึ่งคณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ภาษาไทย ราชบัณฑิตยสถานจัดทำเพื่อใช้เป็นมาตรฐานทางราชการ ซึ่งกำหนดไว้สำหรับตัวอักษรที่เป็น ตัวแบบหลัก และตัวแบบเล็กเท่านั้น

สำหรับประเภทของการคัดลายมือที่ผู้วิจัยเลือกใช้ในครั้งนี้ ได้แก่ การคัดตัวบรรจงเต็มบรรทัด เป็นแบบตัวกลม ซึ่งสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้เฉพาะในหลักสูตรระดับประถมศึกษา

การคัดลายมือนั้นถ้าได้รับการแก้ไขและฝึกฝนอยู่เสมอก็จะทำให้ทักษะการคัดลายมือของนักเรียนดีขึ้น ครูผู้สอนจึงควรหาหลักหรือวิธีการในการทำให้ทักษะการคัดลายมือของนักเรียนพัฒนาขึ้น ประทีน มหาจันทร์ (2519: 135-136) สรุปถึงเรื่องหลักการคัดลายมือไว้ว่าการที่จะให้เด็กรู้จักวิธีการคัดลายมือ ที่ได้ผลที่สุด ผู้สอนควรให้คำแนะนำในเรื่องการจัดวางกระดาษ การจับเครื่องเขียน เครื่องเขียนมีความเหมาะสม จับถือได้อย่างสบาย ทั้งมีคุณภาพในการเขียนด้วยท่าทางที่เขียน และที่สำคัญควรเน้นในเรื่องรูปตัวอักษรที่ถูกต้อง เป็นเสมือนหัวใจของการคัดลายมือ ผู้สอนจะต้องมีลายมือที่ดีด้วย จึงจะสอนได้ผลดี เกี่ยวกับเรื่องนี้ กรมวิชาการ (2523: 14-16) ได้เสนอหลักการคัดลายมือ ไว้ในคู่มือการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ไว้ว่าการสอนเขียนในระดับชั้นประถมศึกษาให้มีการฝึกให้ปฏิบัติ ดังนี้

1. เส้นแนวตั้งควรขนานกันทุกตัวอักษร แต่ไม่เอนมากเกินไป หรือโย้โย้ไปมา
2. หัวอักษรสัมผัสกับเส้นบรรทัดบนและล่าง ตัวอักษรเป็นระดับเดียวกัน
3. รูปแบบของตัวอักษรเป็นรูปแบบเดียวกัน คือแบบกลม หรือแบบเหลี่ยม
4. ขนาดของตัวอักษรแต่ละตัวเป็นมาตรฐานเดียวกัน
5. ระยะห่างของช่องไฟเท่ากัน
6. เว้นวรรคเป็นขนาดแน่นอน
7. หัวอักษรไม่บอด และมีขนาดเป็นมาตรฐานเดียวกัน
8. หางตัวอักษรยาวพองาม ไม่เล่นหางและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

สามารถ มีศรี (2530: 24- 26) ได้กล่าวถึงวิธีการคัดลายมือไว้ว่า จะต้องมีการฝึกทำนั่งเขียน การจับดินสอ หรือปากกา ครูควรมีวิธีการฝึกที่ถูกต้อง เช่น ฝึกลีลามือ ฝึกความพร้อม ฝึกทำนั่ง และลายมือของครูจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนตลอดเวลา ใช้ชุดแบบฝึกที่เขียนง่าย มีการฝึกบ่อยๆ ครั้งละน้อยๆ แต่บ่อยครั้ง การฝึกคัดลายมือเน้นการเขียนอักษรถูกต้อง ควรดึงประสบการณ์ของเด็กมาให้สัมพันธ์กับการคัดลายมือ เพื่อให้เด็กเกิดความรู้สึกว่า การเขียนของเขามีความหมายและความสำคัญต่อตัวเอง ซึ่งจะทำให้เด็กภูมิใจและต้องการพัฒนาทักษะการคัดลายมือให้สูงขึ้น ควรให้เด็กคัดเป็นการบ้านทุกวัน อันจะทำให้การคัดลายมือเด็กได้พัฒนาไปได้ด้วยดี

บุญเริ่ม สุจินดา (2541: 14) ได้ให้แนวทางเรื่อง วิธีสอนการคัดลายมือไว้ว่า ครูผู้สอนจะต้องฝึกเด็กด้วยความระมัดระวัง ถ้าเด็กทำไม่ได้ก็ไม่ควรบังคับหรือลงโทษ เพราะอาจจะมีผลต่ออารมณ์ของเด็ก ครูจึงควรพยายามสอนเด็กแบบค่อยเป็นค่อยไป ไม่จำเป็นต้องบังคับเด็กเมื่อเด็กทำไม่ได้ เพราะอาจจะทำให้เด็กเบื่อการเขียนได้

ศิริวรรณ เสนา (2541: 24) ได้ให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ไปในการสอนคัดลายมือ โดยสรุปว่า สิ่งที่ควรคำนึงถึงก่อนอื่นในเรื่องการคัดลายมือก็คือ ที่นั่ง ท่าทาง ที่เขียน การวางมือ การวางกระดาษ การจับเครื่องเขียน และมีตารางกำหนดเวลาที่แน่นอน กิจกรรมในการสอนเป็นไปอย่างสบายไม่ตึงเครียดเกินไป ใช้ระยะเวลาสั้นๆ บางระยะที่ใช้ฝึกฝนเกี่ยวกับการแก้ไขรูปร่างของตัวอักษรและปรับปรุงวิธีเขียนให้ดีขึ้น

นฤมล พชรปิยะกุล (2544: 11) ได้เสนอวิธีการคัดลายมือที่ถูกต้องไว้ดังนี้ การสอนคัดลายมือ เด็กจะต้องเขียนตัวอักษรได้พอสมควรแล้วจึงเริ่มฝึกคัดลายมือได้ ควรใช้เวลาฝึกประมาณไม่เกิน 20 นาที ชั้นสูงขึ้นอาจเป็น 30 นาที ตลอดเวลาที่สอนคัดลายมือผู้สอนควรปลูกฝังลักษณะต่างๆ เช่น ความละเอียดถี่ถ้วน ความมีระเบียบเรียบร้อยให้เป็นนิสัยติดตัวเด็กต่อไปภายหน้า

บุญเริ่ม สุจินดา (2541: 15-16) ได้สรุปไว้ว่าในการจัดกิจกรรม ควรเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก ควรฝึกเขียนพยัญชนะเป็นกลุ่มตามลักษณะรูปร่างพยัญชนะที่คล้ายคลึงกัน ตามผลวิจัยของ วรณี โสมประยูร (2515) ดังนี้

พยัญชนะกลุ่มที่เขียนง่าย ได้แก่ ก จ ว ร ฐ บ ป ย

พยัญชนะกลุ่มที่เขียนง่าย-ยากปานกลาง ได้แก่ ก ฎ ฎ ฝ พ ผ ฟ ษ ค ค ฅ ฌ ฎ ม น ฏ ฉ ท ฬ ล ส อ ฮ

พยัญชนะกลุ่มที่เขียนยาก ได้แก่ ญ ฅ ฌ ฎ ฎ ฐ ฎ

นอกจากนี้ ประทุม ม้าชัย (2547: 10) ได้เสนอแนะวิธีการคัดลายมือว่า ควรใช้สื่อการสอน ที่ทำให้เกิดความสนใจ และความเข้าใจในบทเรียน และเปลี่ยนแปลงกิจกรรมอยู่เสมอ

จากข้อเสนอแนะข้างต้นสรุปได้ว่า วิธีการคัดลายมือ ให้ได้ลายมือถูกต้องสวยงาม มีระเบียบนั้น จะต้องเข้าใจและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในการคัดลายมือฝึกปฏิบัติตั้งแต่ทำนั่ง วิธีจับดินสอ และคู่มืออย่างถูกต้อง จะต้องใช้สมาธิในการคัดลอกข้อความให้ถูกต้อง ในการฝึกไม่ควรใช้เวลานานเกินไป ควรใช้สื่อการสอนที่น่าสนใจ กิจกรรมหลากหลาย เขียนให้ชัดเจนถูกต้อง เป็นระเบียบ และสะอาด นอกจากนี้ครูผู้สอนจะต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียนด้วย

1.4 ปัญหาและข้อบกพร่องเกี่ยวกับการคัดลายมือ

กรณีการ พวงเกษม (2531: 2) กล่าวถึงข้อบกพร่องทางด้านการคัดลายมือของเด็กประถมศึกษาเกี่ยวกับการเขียนตัวอักษร สระ วรรณยุกต์ไม่เรียบร้อย ไม่ถูกต้องตามหลักพยัญชนะไทยดังนี้

- 1) เขียนตัวหนังสือเอนหลัง ตัวอักษรไข้หน้า
- 2) เขียนกด หรือ เขียนเบาเกินไป ทำให้บางส่วนของตัวอักษรหายไป
- 3) การเว้นช่องไฟไม่เหมาะสม เว้นวรรคตอนไม่ถูกต้อง
- 4) เขียนตัวอักษรกลับเช่น ถ เป็น ก เขียนผิดลักษณะตัวอักษร เช่น พ เขียน ผ ป เขียน บ การเขียนย่ำหัวตัวอักษร

อัจฉรา ชิวพันธ์ (2532: 1) กล่าวถึงสาเหตุและข้อบกพร่องสรุปได้ว่า การคัดลายมือของนักเรียนเขียนด้วยลายมืออ่านยาก มีลีลาการเขียนไม่ถูกต้อง มักจะออกมาในลักษณะเล่นลวดลายอักษรเชิงศิลปะซึ่งเป็นการทำลายเอกลักษณ์ของภาษาไทย เช่น เขียนหนังสือ ไม่มีหัวบ้าง เขียนลายมือหวัด ขาดแก่การสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้

อัมพร สุขเกษม (2511: 14)อ้างถึงใน บุญเริ่ม สุจินดา 2541: 10-11) กล่าวถึงสาเหตุและข้อบกพร่องที่ทำให้การคัดลายมือผิดปกติ พอสรุปได้ ดังนี้

- 1) ตัวอักษรเอน เพราะแขนแนบตัวเกินไป หัวแม่มือเกร็งเกินไป การจับเครื่องเขียนห่างปลายเกินไป วางกระดาษไม่ถูกต้อง และวิธีเขียนไม่ถูกต้อง
- 2) เขียนกดเกินไป เพราะหัวแม่มือเกร็งเกินไป เคลื่อนไหวมือช้า และทำนั่งไม่ถูกที่
- 3) ตัวอักษรผิดธรรมชาติ เพราะเคลื่อนไหวไม่สะดวก จับเครื่องเขียนแน่นเกินไป
- 4) ช่องไฟห่างเกินไปเพราะขยับเครื่องเขียนไปทางขวามือเร็วเกินไป มือเคลื่อนตามแนวอนมาก

5) เขียนซ้ำ เพราะทำทางไม่ถูกต้อง ขาดการฝึกฝนบ่อยๆ และวางกระดาษไม่ถูกที่

นฤมล พัทธปวิยะกุล (2544: 9 อ้างจาก Hildreth, 1956: 483-484)

ได้สรุปสาเหตุที่ทำให้การเขียนมีคุณภาพต่ำว่ามี 2 ประการ คือ

1. ข้อบกพร่องในตัวผู้เรียน หมายถึง ความไม่สมประกอบทางสมองและทางกาย ได้แก่ ความไม่ถนัดทางภาษาและการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อบางส่วนไม่ดีพอ ไม่มีความมั่นคงทางอารมณ์ ความยากลำบากในการสร้างความประทับใจหรือการจดจำสิ่งที่พบเห็น ไม่สามารถจดจำตัวอักษรได้ มีความถนัดมือซ้าย หรือทั้งสองมือ มีความผิดปกติทางสายตา หรือ ความพิการทางกาย เช่น อาการเกร็ง เป็นงอ

2. ข้อบกพร่องทางวิธีสอน หมายถึง ใช้วิธีสอนไม่ถูกต้อง เครื่องมือเครื่องใช้ไม่เหมาะสม สิ่งแวดล้อมไม่ดี การสอนที่เริ่มเร็วเกินไป ขาดการเตรียมเด็กที่จะเรียนให้พร้อม ขาดการนิเทศที่ถูกต้อง ขาดการฝึกฝนบ่อยๆ และใช้วิธีการบังคับมากเกินไป ได้รับการฝึกด้วยวิธีที่ไม่ถูกต้อง เช่น วางกระดาษไม่ถูกที่

นอกจากนี้ บุญเริ่ม สุจินดา (2541: 12) ได้สรุปถึงปัญหาและข้อบกพร่องของการคัดลายมือของเด็กนั้น เกิดจากการเขียนตัวอักษร สระ วรรณยุกต์ไม่ถูกที่ ไม่เรียบร้อย ไม่ถูกหลักพยัญชนะไทย อีกทั้งการเขียนไม่ชัดเจน เขียนลายมือหวัด ทำให้ผู้อื่นอ่านเข้าใจยาก

จากปัญหาและข้อบกพร่องเกี่ยวกับการคัดลายมือ สรุปได้ว่า เกิดจาก 2 สาเหตุใหญ่ คือที่ตัวเด็ก เขียนตัวหนังสือไม่มีหัว เขียนลายมือหวัด เขียนลายมือไม่สม่ำเสมอ ไม่เรียบร้อย การวางท่าทาง กระดาษไม่ถูกต้อง เกิดจากเด็กมีประสบการณ์ทางการเขียนมาผิดๆ เด็กยังไม่พร้อมที่จะเรียน ขาดการฝึกฝน วิธีเขียนไม่ถูกต้อง นอกจากนี้ วิธีการสอนของครูและการจัดกิจกรรมที่ไม่เหมาะสมก็เป็นสาเหตุสำคัญ ที่ทำให้นักเรียนมีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการคัดลายมือด้วย

2. การฝึกการคัดลายมือ

2.1 แนวทางการฝึกการคัดลายมือ

มีผู้เสนอแนวทางการฝึกคัดลายมือไว้หลายท่าน ดังนี้

พูนสุข บุญยสวัสดิ์ (2513: 13) ได้ให้ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการฝึกการคัดลายมือไว้ว่า คุณภาพของลายมือดี จะต้องฝึกฝนทั้งทำนอง การจับดินสอหรือปากกา การวางกระดาษที่ใช้เขียน^{๒)} และต้องพิจารณาถึงความถูกต้องเกี่ยวกับลักษณะของตัวอักษร ขนาดของตัวอักษรถูกต้องสม่ำเสมอ หัวไม่บอด เขียนตัวการันต์ถูกต้อง มีความสะอาดเรียบร้อยและสวยงาม

สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์ (2529: 87) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเลือกข้อความ ควรประกอบด้วย พยัญชนะ สระ และ วรรณยุกต์ ครบหมดทุกตัว หรือให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

บันลือ พฤกษ์วัน (2535: 17-18) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนา การคัดลายมือ ดังนี้

1. การคัดลายมือถือว่าเป็นการฝึกคัดตัวหนังสือหรือข้อความให้สวยงาม ในชั้นแรกเรียน โดยใช้การคัดลอกเป็นแนว เรียกว่า การคัดด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด
2. ในการคัดลอกข้อความนั้น เด็กจำเป็นต้องใช้สมาธิ ดังนั้น ข้อความหรือ ประโยคที่ให้คัดจำต้องได้รับการคัดเลือก พิจารณาว่าช่วงความจำในรูปประโยคนั้นเหมาะสมกับ เด็กของคนเพียงใด เช่น ประโยค 4-6 คำ หรือร้อยกรองควรแบ่งช่วงในการเขียนออกไป เช่น กลอนแปด อาจแบ่งเป็น 3-2-3 เป็นต้น
3. พิจารณาข้อความในเชิงความหมายคำศัพท์ เพราะความยากง่ายใน ความหมายของข้อความจำต้องได้รับการพิจารณา เพราะการคัดลายมือนี้ มุ่งให้เด็กได้จำและเข้าใจ ความหมายของข้อความที่คัดในรูปประโยคไปพร้อมกันจึงจะได้ผลดี

เพ็ญศรี วงศ์ไวยโรจน์ (2539: 13) ยังได้กล่าวถึงแนวทางการคัดลายมือไว้ว่า ครูจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน โดยเขียนให้ชัดเจน ถูกต้อง และสะอาด

รัตนา คุณาธรรม (2535: 22 อ้างถึงใน บุญเริ่ม สุจินดา 2541: 15) ได้เสนอแนะ กิจกรรมที่เป็นแนวทางการคัดลายมือ ดังนี้

1. หาตัวอย่างแบบคัดลายมือที่มีลักษณะต่างๆ มาให้เด็กดู และเปรียบเทียบ เด็ก จะเอาแบบอย่างที่ดี
2. ให้เด็กได้รู้ลักษณะต่างๆของตัวอักษร เช่น หัวเข้า หัวออก หัวคู่ เป็นต้น
3. ให้เด็กได้เปรียบเทียบลายมือของตนเองกับผู้อื่น โดยดูตัวอย่างการคัดลายมือ 3 แบบ คือ เอนหน้า ตรง และเอนหลัง

4. ให้มีการประกวดคัดลายมือเป็นครั้งคราว

นอกจากนี้ นฤมล พัทธปิยะกุล (2544: 12-13) ได้ให้แนวทางในการฝึก ดังนี้

1. วางรูปแบบก่อนที่จะคัด ควรจะกำหนดรูปแบบ (โรงเรียน-วันที่-ตัวเลขไทย และเลขอารบิก) การขีดเส้นคั่นหน้ากระดาษ การจับดินสอ การวางสมุด ควรกำหนดแน่นอนไว้ ก่อนที่จะลงมือคัด

2. วางกฎเกณฑ์ในการฝึกเป็นขั้นตอนไป เนื่องจากเด็กเขียนหนังสือได้บ้าง การคัด ข้อความเพื่อความสวยงาม ประณีต จึงควรฝึกทีละเกณฑ์ เช่น

- การเริ่มตัวอักษร ในครั้งแรกๆ ควรกำหนดให้เขียนหัวกลมมีขนาดเหมาะสม

- ตัวอักษรต้องตรง หมายถึง 90 องศาไม่เอียงเออน โย้ไปข้างหน้าหรือข้างหลัง เมื่อทุกตัวอักษรตั้งตรงก็จะแลดูสวยงาม

- ขนาดของตัวอักษรควรมีขนาดพอดี ขนาดความกว้างเป็น 2 ใน 3 ของส่วนสูงโดยประมาณ

- กวดชันการวางและเขียนสระ วรรณยุกต์ ให้ถูกต้อง ถูกที่ ไม่คลาดเคลื่อน และให้เด็กทราบเกณฑ์ สังเกตการเขียนการวางรูปสระ รูปวรรณยุกต์ จากแบบเรียน หรือแผนภูมิ การเขียนตัวอักษรไม่นั่งเส้น นั่นคือ ตัวอักษรส่วนล่างไม่ทับเส้นบรรทัดโดยตลอด การเขียนไม่นั่งเส้นนี้ครูควรจะทำแบบอย่างให้ดูโดยการฝึกคัดบนกระดานดำ เพราะตัวอักษรที่มีส่วนล่างกว้าง เช่น บ ป ข ช จะเขียนอย่างไรไม่นั่งเส้น ครูต้องแนะนำให้แบบอย่าง เด็กส่วนใหญ่จะเห็นว่าเส้นบรรทัดตอนล่างจะเป็นส่วนของตัวอักษรได้ดี จึงล่างไปได้สะดวกและง่ายขึ้น

- เว้นระยะห่างของตัวอักษร ซึ่งเรียกว่าช่องไฟ ควรสม่ำเสมอไม่ชิดหรือห่างกันจนเกินไป ครูจึงควรชี้ให้เห็นช่องไฟ หากเว้นช่องไฟได้สม่ำเสมอก็จะทำให้ดูสวยงาม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2523: 10 อ้างถึงใน บุญเริ่ม สุจินดา 2541: 15-16) กล่าวถึงแนวทางในการจัดกิจกรรมพอสรุปได้ดังนี้

1. ก่อนเขียนพยัญชนะไทย ควรให้ฝึกเขียนเส้นตรง เส้นโค้ง เส้นคด และถี่ลาเส้นให้คุ้นเคยก่อน ซึ่งเหมาะกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
2. การฝึกเขียนพยัญชนะควรฝึกเขียนเป็นกลุ่มจากง่ายไปหายาก
3. การฝึกคัดลายมือ เน้นวิธีการเขียนอักษรถูกต้องประณีต ชัดเจน สะอาด อ่านง่าย และเป็นระเบียบเรียบร้อย
4. การสอนคัดลายมือควรสร้างความสัมพันธ์ ให้เด็กเกิดความรู้สึกว่าการเขียนของเขามีความหมายและสำคัญต่อตัวเด็กซึ่งจะทำให้เด็กภูมิใจและต้องการพัฒนาทักษะการคัดลายมือให้สูงขึ้น

จากแนวทางในการฝึกคัดลายมือ สรุปได้ว่า การคัดลายมือควรฝึกทำนั่ง การจับดินสอด สามารถคัดลอก ข้อความหรือถ้อยคำ ซึ่งครูควรเลือกหรือ กำหนดความสั้นยาวของงานที่เด็กจะต้องฝึก ควรใช้เวลาฝึกไม่นานเกินไป การให้เด็กทำงานต้องสัมพันธ์กับความสนใจของเด็ก เด็กจะได้ไม่เบื่อหน่าย ควรดึงประสบการณ์ของเด็กมาให้สัมพันธ์กับการคัดลายมือ เพื่อให้เด็กเกิดความรู้สึกว่า การเขียนของเขามีความหมายและความสำคัญต่อตัวเด็ก ซึ่งจะทำให้เด็กภูมิใจและต้องการพัฒนาทักษะการคัดลายมือให้สูงขึ้น การพัฒนาการคัดลายมือนั้น ครูมีบทบาทและมีความสำคัญมาก ครูจะต้องรู้เทคนิคและ วิธีการ วางรูปแบบก่อนที่จะคัด และเป็นแบบอย่างที่ดีในการเขียน รู้ข้อบกพร่องของเด็กแต่ละคน

2.2 การประเมินคุณภาพลายมือ

การประเมินคุณภาพลายมือเป็นกระบวนการที่สำคัญ ที่ทำให้ครูผู้สอนทราบว่าการสอนของตนประสบผลสำเร็จตรงตามจุดประสงค์ที่วางไว้หรือไม่และทำให้ทราบว่า นักเรียนมีการพัฒนาด้านลายมือเป็นอย่างไร กระบวนการวัดผลและประเมินผลคุณภาพลายมือ ครูจะต้องมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา นักการศึกษาหลายท่านให้หลักเกณฑ์ไว้ดังนี้

การประเมินโดยใช้คะแนนดิบ เป็นวิธีที่นิยม โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังที่ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2526: 47 อ้างถึงใน ประทุม ม้าชัย 2547: 27) ได้ตั้งไว้ คือ ความสวยงามร้อยละ 30 ได้แก่ตัวหนังสือได้ระดับเดียวกัน และเป็นระเบียบแบบเดียวกัน ตัวอักษรเอนไปข้างหน้าหรือหลังเล็กน้อยหรือตัวตรง หัวไม่บอด วางสระ วรรณยุกต์ถูกต้อง ความสะอาด ร้อยละ 20 ความเป็นระเบียบร้อยละ 30 ได้แก่ การวางรูปแบบ การย่อหน้า วรรคตอน ตลอดจนเขียนไม่ฉีกคำ และการคัดลอกข้อความ ได้ถูกต้องร้อยละ 20

สามารถ มีศรี (2530: 35) ได้แบ่งเกณฑ์การให้คะแนนคุณภาพลายมือ ออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ความสวยงาม ความสะอาด ความเป็นระเบียบ และการคัดลอกข้อความ ได้ถูกต้องครบถ้วน

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2535: 12) ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดลายมือไว้ว่า ฝีกวิธีเขียนพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ให้ถูกต้อง และวางตำแหน่งตัวอักษรให้ถูกที่ การเว้นช่องไฟให้พองาม และการรักษาระดับบรรทัดในการเขียน ฝีกเขียนตัวหนังสือไทยให้มีหัว หัวไม่บอด ตัวอักษรให้โตเสมอกัน การเขียนเน้นลายมือที่อ่านง่าย เป็นระเบียบและสวยงาม

เพ็ญศรี วงศ์ไวยโรจน์ (2539: 15) ได้แบ่งเกณฑ์การพิจารณาการคัดลายมือออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. ความสะอาด คือ ไม่มีรอยลบ ขูด ขีด ฆ่า
2. ความสวยงาม คือ เขียนหนังสือเป็นแบบเดียวกัน เช่น แบบหัวกลมตัวมน หรือแบบหัวกลมตัวเหลี่ยม
3. ความถูกต้อง เช่น การคัดลอกข้อความ
4. ความเป็นระเบียบ เช่น การเว้นวรรคตอน (ช่องไฟ) ย่อหน้า

สรุปได้ว่าการประเมินคุณภาพลายมือของนักเรียน วิธีที่นิยม คือใช้คะแนนดิบโดยให้ความสำคัญของความสวยงามของตัวหนังสือ คือมีระเบียบแบบเดียวกัน แบบหัวกลมตัวมน หรือแบบหัวกลมตัวเหลี่ยม หัวไม่บอด ความสะอาด ความเป็นระเบียบ มีการวางรูปแบบ การย่อหน้า วรรคตอน ไม่เขียนฉีกคำ และคัดลอกข้อความ ได้ถูกต้อง

3. การสร้างแบบฝึก

3.1 หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึก

การสร้างแบบฝึกจะต้องอาศัยหลักการทางจิตวิทยา เพราะจะเป็นแนวทางในการสร้างที่สมบูรณ์และให้เหมาะสมกับวัยและความสนใจ สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรษ์ (2523: 52-62 อ้างถึงใน ประทุม ม้าชัย 2547: 32-33) ได้กล่าวถึงหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างแบบฝึกได้ดังนี้

1. กฎการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (Thorndike) เกี่ยวกับแบบฝึกหัด ที่สอดคล้องกับการทดลองของวัตสัน (Watson) นั่นคือสิ่งใดก็ตามที่มีการฝึกหัดหรือกระทำบ่อยๆ ย่อมทำให้คล่องแคล่ว สามารถทำได้ดี ในทางตรงข้าม สิ่งใดก็ตามที่ไม่ได้รับการฝึกหัดทอดทิ้งไปนานย่อมทำได้ไม่ดี ต่อมาเมื่อมีการฝึกฝนหรือกระทำซ้ำๆ ก็ช่วยให้มีทักษะยิ่งขึ้น

2. กฎความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นสิ่งที่ควรคำนึงถึงด้วยว่า นักเรียนแต่ละคนมีความรู้ความสามารถ และความสนใจที่ต่างกัน ฉะนั้นในการสร้างแบบฝึกจึงควรพิจารณาถึงความเหมาะสม ไม่ยากหรือง่ายเกินไป และควรมีหลายแบบ

3. กฎการจูงใจผู้เรียน เพื่อดึงดูดความสนใจผู้เรียน แบบฝึกควรเรียงจากง่ายไปหายาก แบบฝึกสั้นๆ จะช่วยให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย

4. การนำสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิต และการเรียนรู้มาให้นักเรียนได้ลองทำ ภาษาที่ใช้พูดใช้เขียนในชีวิตประจำวัน ทำให้ผู้เรียน ทำแบบฝึกหัดในสิ่งที่ใกล้ตัว จำได้แม่นยำ และยังนำหลักและความรู้ไปใช้ประโยชน์ต่อได้อีกด้วย

พรรณี ชูทัย (2522: 12-195 อ้างถึงใน นฤมล พชรปิยะกุล 2544: 30) ได้สรุปเกี่ยวกับจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องในการสร้างแบบฝึกว่า ควรประกอบด้วย กฎแห่งผล นักเรียนได้เรียนแล้วย่อมต้องการทราบผลการเรียนของตนโดยรวดเร็ว การฝึกหัดของวัตสัน ให้มีการกระทำซ้ำๆ เพราะการเขียนเป็นทักษะที่ต้องฝึกหัดอยู่เสมอ

จากแนวคิดตามหลักจิตวิทยาข้างต้น การสร้างแบบฝึกจึงต้องจัดทำให้เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาต่างๆ ที่สามารถนำมาประยุกต์ให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการฝึก โดยใช้ภาษาที่เหมาะสมกับนักเรียนและใช้แบบฝึกหลายๆชนิด และแบบฝึกที่จัดทำขึ้นต้องไม่ยากหรือง่ายเกินไป แบบฝึกควรเรียงจากง่ายไปหายาก แบบฝึกสั้นๆ จะช่วยให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย ต้องให้นักเรียนสามารถแยกออกมาได้ว่า แต่ละแบบฝึกต้องการให้ทำอะไร โดยอาศัยหลักจิตวิทยาในการสร้าง ได้แก่ความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียนแต่ละคนมีความรู้ ความถนัด ความสามารถและความสนใจทางภาษาแตกต่างกัน การเรียนรู้โดยการกระทำ

จะต้องลงมือกระทำเอง โดยวิธีนี้ผู้เรียนจะสนใจทำแบบฝึกมากขึ้น ถ้าผู้เรียนมีโอกาสทำได้ถูกมากที่สุด จะทำให้เกิดความสนใจและขยันใ้ห้อยากทำต่อไป

3.2 ลักษณะของแบบฝึก

แบบฝึกเป็นสื่อการเรียนการสอนอย่างหนึ่ง ที่สร้างขึ้น เพื่อใช้ฝึกทักษะให้แก่ผู้เรียน แบบฝึกเป็นสิ่งที่ช่วยให้ครูจัดการเรียนการสอนได้ประสบความสำเร็จ เพราะการใช้แบบฝึก จะช่วยท่นเวลาในการสอน ในการฝึกทักษะจำเป็นต้องอาศัยแบบฝึก เพื่อทบทวนความเข้าใจ และก่อให้เกิดการเรียนรู้ มีผู้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึก ไว้ดังนี้

รูปทอง ปราบาท (2525: 15) ได้กล่าวว่าลักษณะของแบบฝึก ควรมีหลายๆแบบ โดยคำนึงถึงเนื้อหา ความยากง่าย และระยะเวลาในการฝึก นอกจากนั้นต้องฝึกทักษะการออกเสียง อ่านก่อนฝึกทักษะการเขียน และหลังจากนั้นจึงมีการฝึกรวมกันทั้งทักษะการอ่านและการเขียน

กรรณิการ์ พวงเกษม (2540: 7) ได้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกไว้ว่า ต้องเป็นแบบฝึกที่ต้องฝึกให้นักเรียนมากพอสมควรในเรื่องหนึ่งๆ จัดทำขึ้นเพื่อการสอน ไม่ใช่การสอบ ประโยคและคำศัพท์ในแบบฝึกควรเป็นแบบที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ที่นักเรียนรู้จักกันดี ฝึกให้นักเรียนรู้จักใช้ความคิด และควรมีหลายๆแบบเพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย

สมพิศ มาพวง (2541: 20-21) ได้อธิบายลักษณะของแบบฝึกว่า แบบฝึกต้องมีความชัดเจนทั้งคำสั่งและวิธีทำ ภาษาและภาพที่ใช้ในแบบฝึกควรเหมาะสมกับวัยและพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน มีกิจกรรมหลายรูปแบบ เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับนักเรียนเกิดความสนใจและไม่เบื่อหน่าย สร้างตามหลักจิตวิทยา

สุทธิพร สิงห์คำ (2546: 12) ได้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกว่า ต้องมีความชัดเจนของคำสั่งและง่ายต่อความเข้าใจ ตรงกับจุดประสงค์ที่ต้องการจะวัด มีภาษาและรูปภาพที่ดึงดูดความสนใจของนักเรียน เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีกิจกรรมหลายรูปแบบจะทำให้นักเรียนไม่เบื่อ และต้องตอบสนองความต้องการ และความสนใจของนักเรียน

จากการศึกษาเอกสารที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ลักษณะของแบบฝึกต้องใช้ภาษาง่าย ส่งเสริมความคิด มีคำสั่งและคำชี้แจงสั้นและชัดเจน คำนึงถึงความยากง่ายของเนื้อหา มีรูปภาพดึงดูดความสนใจไม่น่าเบื่อ มีกิจกรรมหลากหลาย แบบฝึกมีจำนวนมากพอสมควรเหมาะสมกับการฝึก สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อการเรียนได้อีกด้วย

3.3 วิธีการสร้างแบบฝึก

ในการสร้างแบบฝึก จำเป็นต้องอาศัยทฤษฎีของนักการศึกษาและนักจิตวิทยาเป็นกรอบในการทำงาน ซึ่งมีผู้เสนอแนะไว้ ดังนี้

พฐ ทั้งแดง (2534: 17) กล่าวถึงการสร้างแบบฝึกที่จะต้องใช้ภาษาที่เหมาะสม กับวัยผู้เรียน และความสามารถ คำนึงถึงหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องในการสร้าง ส่งเสริมความคิดและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

นางเยาว์ บวงสรวง (2535: 31) ได้อธิบายเกี่ยวกับวิธีการสร้างแบบฝึกสรุปได้ว่า จะต้องคำนึงถึงจิตวิทยาการเรียนรู้ มีวิธีการฝึกที่เหมาะสม มีจุดมุ่งหมายในการฝึกที่ชัดเจน คำที่ใช้ในการฝึกควรนำมาจากแบบเรียน โดยพิจารณาคัดเลือกคำที่นักเรียนมีปัญหา เพื่อจะได้แสดงถึงความก้าวหน้าหลังจากการปรับปรุงแก้ไข

บุญเริ่ม สุจินดา (2541: 30) ได้กล่าวถึงวิธีการสร้างแบบฝึกสรุปได้ว่า แบบฝึกที่ดีต้องสร้างขึ้นตามหลักจิตวิทยา มีภาษาง่าย น่าสนใจ ฝึกหลายๆแบบเนื้อหาต้องเหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน นอกจากนั้นต้องมีความชัดเจนเป็นระเบียบสวยงาม

นฤมล พชรปิยะกุล (2544: 25) ได้ให้ข้อคิดเห็นสอดคล้องเช่นกันว่า วิธีสร้างแบบฝึก จะต้องเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก มีคำสั่งและคำอธิบายที่สั้นและชัดเจน มีเนื้อหารูปแบบ น่าสนใจ เพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน และนักเรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

จากการศึกษาเอกสารที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า วิธีการสร้างแบบฝึกต้องมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย เนื้อหาเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก มีคำสั่งและคำอธิบายที่สั้นและชัดเจน มีเนื้อหา มีรูปภาพดึงดูดความสนใจ คำที่ใช้ในการฝึกควรนำมาจากแบบเรียนเหมาะสมกับวัย นำไปใช้ประโยชน์ต่อการเรียนได้อีกด้วย

4.งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคัดลายมือ

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้กิจกรรมการคัดลายมือในประเทศไทยมีจำนวนไม่มาก ผู้วิจัยได้ค้นคว้าและนำมาเฉพาะเรื่องที่สอดคล้องกับงานวิจัยที่กำลังศึกษาโดยแยกหัวข้องานวิจัยตามหมวดหมู่ได้ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

เพ็ญศรี วงศ์ไวยโรจน์ (2539) ได้ศึกษาการสร้างแบบฝึกคัดลายมือเพื่อพัฒนาคุณภาพลายมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนคลองสองต้นนุ่น กรุงเทพมหานคร จำนวน 44 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกคัดลายมือ มีคุณภาพลายมือสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

นฤมล พัชรปิยะกุล (2544) ได้ศึกษาแบบฝึกคัดลายมือที่ส่งผลต่อพัฒนาการด้านลายมือของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) จำนวน 54 คน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกด้วยแบบฝึกคัดลายมือมีการพัฒนาการคัดลายมือสูงกว่าก่อนได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001

ประทุม ม้าชัย (2547) ได้ศึกษาการพัฒนาการคัดลายมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 20 คน โรงเรียนปากจอกวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาแพร่ เขต 2 อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้ชุดแบบฝึกการพัฒนาการคัดลายมือ ถึงเกณฑ์ ร้อยละ 70 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อชุดแบบฝึกการพัฒนาการคัดลายมือ อยู่ในระดับดี

ศิริวรรณ เสนา (2541) ได้ศึกษาคุณลักษณะของเนื้อความสำหรับสำหรับฝึกคัดลายมือที่ส่งผลต่อพัฒนาการด้านลายมือ และความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนบ้านตลาดแค อำเภอ โนนสูง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 48 คน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ฝึกคัดลายมือโดยใช้เนื้อความทั่วไป มีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พยอม สุขมาก (2533) ได้ทดลองใช้ตัวอักษรไทยแบบตัวเหลี่ยมในการคัดลายมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 108 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองจาก อำเภอ บ้านเขว้า 2 โรงเรียน 2 ห้องเรียน จำนวน 55 คนที่ได้รับการฝึกการเขียนอักษรไทยแบบตัวเหลี่ยมจากครูผู้สอนที่ได้รับการฝึกอบรมและกลุ่มเปรียบเทียบจากอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 53 คน ที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม ผลการวิจัยพบว่า คะแนนการคัดลายมือของกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บุญเริ่ม สุจินดา (2541) ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมการคัดลายมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเวียงแหง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเวียงแหง จังหวัด เชียงใหม่ จำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการคัดลายมือของนักเรียนก่อนและหลังการใช้แบบฝึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในด้านความถูกต้อง ความสวยงาม และความสะอาด

สุภารัตน์ แซ่ลิ้ม (2532) ได้ศึกษาการวิเคราะห์การเขียนลายมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2531 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กิ่งอำเภอทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนเขียนพยัญชนะบกร่องมากที่สุด การเขียนลายมือบรรจง นักเรียนมีข้อบกพร่องในเรื่องการวางรูปแบบไม่ถูกต้องมากที่สุด รองลงมาคือ ช่องไฟไม่สม่ำเสมอ เขียนตัวอักษรเอนหน้า คัดลอกไม่ถูกต้อง วางสระ วรรณยุกต์ไม่ถูกต้องและเขียน

ห้วงบอด การเขียนหวัดแกมบรรจงนักเรียนมีข้อบกพร่องในการคัดลอกไม่ถูกต้อง มากที่สุด รองลงมาก็คือ เขียนห้วงบอด วางวรรคตอนไม่ถูกต้อง การเขียนลายมือหวัดนักเรียนมีข้อบกพร่อง ในการเขียนเส้นต่างๆไม่ปกติมากที่สุด ได้แก่ เขียนโค้งเป็นเส้นหยักเขียนเส้นโค้งเป็นเส้นตรง รองลงมาก็คือเขียนไม่มีหัว

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการคัดลายมือดังกล่าว สรุปได้ว่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคัดลายมือ ได้นำแบบฝึกการคัดลายมือมาใช้ประกอบการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน และการแก้ไขปัญหาค้นหาข้อบกพร่องของการคัดลายมือดังกล่าว

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบคุณภาพด้านลายมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนอนุบาลหนองแขงสีลวุฒาจารย์ จำนวน 2 ห้องเรียนรวม 54 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนอนุบาลหนองแขงสีลวุฒาจารย์ จังหวัดสระบุรี ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 27 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

- 2.1 แบบฝึกการคัดลายมือชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 ชุด
- 2.2 คู่มือการใช้แบบฝึกการคัดลายมือชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
- 2.3 แบบทดสอบคุณภาพลายมือ

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึกการคัดลายมือ

- 3.1.1 ผู้วิจัยค้นหาข้อบกพร่องคุณภาพลายมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยพิจารณาจากแบบฝึกคัดลายมือของนักเรียน คะแนนการทดสอบคัดลายมือ ผลงานการเขียน

ด้วยลายมือในการทำแบบฝึกหัดกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ การสัมภาษณ์ครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหา ลายมือของนักเรียน และประสบการณ์ของผู้วิจัย จึงได้ทราบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีข้อบกพร่องในด้าน การลากเส้นตัวพยัญชนะไม่ตรง หัวพยัญชนะบอด เว้นวรรคตอนผิด และ ตัวพยัญชนะไม่อยู่ในระดับเดียวกัน

3.1.2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการต่างๆ และจิตวิทยาการเรียนรู้ จากเอกสาร เช่น หนังสือเกี่ยวกับการสอนภาษาไทย คู่มือการพัฒนาการสอนเขียนลายมือ หนังสือเรียน แบบฝึกหัดคัดลายมือจากสำนักพิมพ์ต่างๆ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกคัดลายมือ กิจกรรมการสอนคัดลายมือ ที่มีลักษณะเป็นคำ ข้อความ ประโยค คำประพันธ์ รูปภาพ และเกม ให้เหมาะสมกับชั้นระดับประถมศึกษา เป็นต้น เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึก

3.1.3 สร้างแบบฝึกคัดลายมือที่มีลักษณะตัวพยัญชนะเป็นแบบตัวกลม คัดด้วยตัว บรรจงเต็มบรรทัด มีความยากง่ายโดยฝึกเขียนเรียงตามลำดับพยัญชนะเป็นกลุ่ม ตามลักษณะ รูปร่างพยัญชนะที่คล้ายคลึงกัน ตามผลการวิจัยของ วรณี โสมประยูร (2515) และมีการฝึกทำนั้ง การจับดินสอ และเรียงลำดับเนื้อหาของแบบฝึกตามเนื้อหาในภาคเรียนที่ 2 โดยฝึกคัดพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ที่มีลักษณะเป็นคำ กลุ่มคำ ประโยค คำคล้องจอง ร้อยกรอง ตำนวนสุภาษิต คำราชาศัพท์ ลักษณะนาม ตามรูปแบบที่กำหนดให้ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม 10 กิจกรรม จำนวน 10 ชุด ตามรายละเอียดดังนี้

- แบบฝึกการคัดลายมือชุดที่ 1 ก ลีลาลากเส้น เพื่อฝึกให้นักเรียนคัด พยัญชนะ ในกลุ่มง่าย ได้แก่ ก จ ว ร ฐ บ ป ษ สระ และวรรณยุกต์ โดยคัดเป็นคำ ฝึกสังเกตการเขียน จากหัวตัวพยัญชนะ เพื่อให้นักเรียนคัดหัวพยัญชนะให้กลม หัวไม่บอดและถูกต้อง

- แบบฝึกการคัดลายมือชุดที่ 1 ข ลีลาลากเส้น เพื่อฝึกให้นักเรียนคัด พยัญชนะ ในกลุ่มปานกลาง ได้แก่ ก ถ ภ ฝ พ ผ พ ย พ ค ค ต สระ และวรรณยุกต์ โดยคัดเป็นคำ ฝึกสังเกตการเขียนจากหัวตัวพยัญชนะ เพื่อให้นักเรียนคัดหัวพยัญชนะให้กลม หัวไม่บอดและ ถูกต้อง

- แบบฝึกการคัดลายมือชุดที่ 1 ค ลีลาลากเส้น เพื่อฝึกให้นักเรียนคัด พยัญชนะ ในกลุ่มปานกลาง ได้แก่ ศ ข ช ฌ ม น ฃ ฉ ท ฑ ล ส อ ฮ สระ และวรรณยุกต์ โดยคัดเป็น คำ ฝึกสังเกตการเขียนจากหัวตัวพยัญชนะ เพื่อให้นักเรียนคัดหัวพยัญชนะให้กลม หัวไม่บอดและ ถูกต้อง

- แบบฝึกการคัดลายมือชุดที่ 1 ง ลีลาลากเส้น เพื่อฝึกให้นักเรียนคัด พยัญชนะ

ในกลุ่มขาก ได้แก่ ฉ ณ ฒ ฎ ฐ ฏ สระ และวรรณยุกต์ โดยคัดเป็นกลุ่มคำ ฝึกสังเกตการเขียน จากหัวตัวพยัญชนะ เพื่อให้นักเรียนคัดหัวพยัญชนะให้กลม ไม่บอดและแสดงท่าทางในการเขียน การจับคินสอ การวางแขน และการวางกระดาษได้ถูกต้อง

- แบบฝึกการคัดลายมือชุดที่ 2 ฝึกเน้นฝึกดู เพื่อฝึกคัดคำที่มักเขียนผิดในภาษาไทย โดยการวางรูปสระ วรรณยุกต์ การันต์ ให้ถูกที่ และคัดลอกข้อความได้ถูกต้อง
- แบบฝึกการคัดลายมือชุดที่ 3 ผูกคำคล้องจอง เพื่อฝึกคัดลายมือเป็นคำคล้องจองให้ถูกต้อง ตัวพยัญชนะอยู่ในระดับเดียวกันการวางสระ วรรณยุกต์ให้ถูกที่
- แบบฝึกการคัดลายมือชุดที่ 4 ร้อยกรองควรว่าน เพื่อฝึกคัดลายมือจากบทร้อยกรอง รูปแบบคำประพันธ์และย่อหน้าได้ถูกต้อง
- แบบฝึกการคัดลายมือชุดที่ 5 สืบสานสุภาษิต เพื่อฝึกการคัดลายมือจากคำสุภาษิตที่มีความหมายและคัด ตัวพยัญชนะอยู่ในระดับเดียวกัน
- แบบฝึกการคัดลายมือชุดที่ 6 พิชิตประโยค เพื่อฝึกให้นักเรียนคัดประโยคต่างๆ เช่น ประโยคปฏิเสธ ประโยคคำถาม ประโยคคำสั่ง ประโยคแสดงความต้องการ และประโยคบอกเล่า ให้ตรงกับภาพและคัดตัวพยัญชนะอยู่ในระดับเดียวกัน
- แบบฝึกการคัดลายมือชุดที่ 7 โชคดีจับคู่ เพื่อฝึกการคัดลายมือจากคำและความหมายโดยจับคู่คำศัพท์และความหมายให้ตรงกันและฝึกการเว้นวรรคตอนของข้อความได้ถูกต้อง
- แบบฝึกการคัดลายมือชุดที่ 8 ฝึกดูคำราชาศัพท์ เพื่อฝึกให้นักเรียนคัดคำราชาศัพท์ให้ตรงกับคำแปลความหมายโดยคัดให้ถูกต้อง สวยงาม เป็นระเบียบ
- แบบฝึกการคัดลายมือชุดที่ 9 นับพยางค์ เพื่อฝึกคัดลายมือจากคำที่กำหนดให้มีจำนวนพยางค์ 2 พยางค์ 3 พยางค์ และ 4 พยางค์ โดยคัดลอกข้อความได้ถูกต้อง สวยงาม เป็นระเบียบ
- แบบฝึกการคัดลายมือชุดที่ 10 แบบอย่างลักษณะนาม เพื่อฝึกการคัดลายมือเป็นประโยคที่ใช้ลักษณะนามตามที่กำหนดให้ถูกต้อง ครบถ้วน สวยงาม เป็นระเบียบให้นักเรียนคัดประโยคให้ตรงกับภาพให้ถูกต้องและตัวพยัญชนะอยู่ในระดับเดียวกัน

3.1.4 นำร่างแบบฝึกที่สร้างขึ้น ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของเนื้อหา ตลอดจนข้อบกพร่องต่างๆ จากนั้นนำไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาตรวจคำดัชนีความสอดคล้องของแบบฝึกการคัดลายมือจำนวน 13 แบบฝึก

ผลการพิจารณา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบฝึกการคัดลายมือ เท่ากับ 0.67 -1.00 ผู้ทรงคุณวุฒิ เห็นว่าควรปรับปรุงแบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 1 ก ถึง ชุดที่ 1 ค ให้เป็นคำที่สั้นลง เพราะเป็นการคัดคำที่เรียงจากพยัญชนะกลุ่มง่ายกับกลุ่มปานกลาง และชุดที่ 1 ง ซึ่งเป็นพยัญชนะในกลุ่มยากให้เป็นกลุ่มคำ เพราะมีพยัญชนะไม่มาก ผู้วิจัยจึงแก้ไขตามคำแนะนำ และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาอีกครั้ง ผลปรากฏว่าเนื้อหาเหมาะสม หลังจากผ่านการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยได้นำไปทดลองต่อไป

3.2 การเขียนคู่มือการใช้แบบฝึกการคัดลายมือและการตรวจสอบคุณภาพ

คู่มือการใช้แบบฝึกการคัดลายมือ ประกอบด้วย คำนำ คำชี้แจง วัตถุประสงค์และแผนการสอนสำหรับแบบฝึกการคัดลายมือ ซึ่งได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.2.1 ศึกษาการเขียนคู่มือการใช้แบบฝึกต่างๆ คู่มือครูสำหรับใช้ควบคู่กับหนังสือเรียนภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษา ศึกษาวิธีการเขียนแผนการสอนจากเอกสารต่างๆและทำกรอบแผนการสอนแต่ละแผน ในแต่ละแผนประกอบด้วย สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ วัสดุอุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้ กระบวนการวัดและการประเมินผล

มีแผนการเรียนรู้ 13 แผน ดังนี้

- แผนการเรียนรู้ที่ 1 แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 1 ก ลีลาลากเส้น เวลา 30 นาที
- แผนการเรียนรู้ที่ 2 แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 1 ข ลีลาลากเส้น เวลา 30 นาที
- แผนการเรียนรู้ที่ 3 แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 1 ค ลีลาลากเส้น เวลา 30 นาที
- แผนการเรียนรู้ที่ 4 แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 1 ง ลีลาลากเส้น เวลา 30 นาที
- แผนการเรียนรู้ที่ 5 แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 2 ฝึกเน้นผิดถูก เวลา 30 นาที
- แผนการเรียนรู้ที่ 6 แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 3 ผูกคำคล้องจอง เวลา 30 นาที
- แผนการเรียนรู้ที่ 7 แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 4 ร้อยกรองควรวอ่าน เวลา 30 นาที
- แผนการเรียนรู้ที่ 8 แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 5 สืบสานสุภาษิต เวลา 30 นาที
- แผนการเรียนรู้ที่ 9 แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 6 พิชิตประโยค เวลา 30 นาที
- แผนการเรียนรู้ที่ 10 แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 7 โชคดีจับคู่ เวลา 30 นาที
- แผนการเรียนรู้ที่ 11 แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 8 ฝึกดูคำราชาศัพท์ เวลา 30 นาที
- แผนการเรียนรู้ที่ 12 แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 9 นับพยางค์ เวลา 30 นาที
- แผนการเรียนรู้ที่ 13 แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 10 แบบอย่างลักษณะนาม

เวลา 30 นาที

3.2.2 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในส่วนที่เป็นกลุ่มทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เกี่ยวกับทักษะการเขียนเพื่อศึกษา จุดมุ่งหมาย เนื้อหา ศึกษาเอกสารต่างๆ เช่น คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คู่มือ การพัฒนาการสอนเขียนลายมือ หนังสือเรียน เป็นต้น

3.2.3 ศึกษาเนื้อหา ในภาคเรียนที่ 2 จากหลักสูตรสถานศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรียงตามลำดับความยากง่ายของเนื้อหา จากบทเรียน

3.2.4 ดำเนินการร่างคู่มือการใช้แบบฝึกคัดลายมือ

3.2.5 นำคู่มือการใช้แบบฝึกคัดลายมือซึ่งประกอบด้วยคำนำ คำชี้แจง วัตถุประสงค์และแผนการจัดการเรียนรู้ สำหรับแผนการจัดการเรียนรู้ ที่สร้างเสร็จแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านและอาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความถูกต้อง ตลอดจนครอบคลุมเนื้อหา กิจกรรม สื่อและอุปกรณ์ในแต่ละส่วน

ผลการพิจารณาแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้ง 13 แผน มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนด ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการสอนการคัดลายมือ เท่ากับ 0.67 - 1.00 ซึ่งแสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้ทุกแผนมีความสอดคล้องกับประเด็นต่างๆ ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า แผนการจัดการเรียนรู้สำหรับแบบฝึกคัดลายมือ ชุดที่ 1 ก ถึง ชุดที่ 1 ง ดีลาดากเส้น ชั้นสาระการเรียนรู้ให้ระบุ พยายามในกลุ่มต่างๆ ทุกตัว เพื่อความเข้าใจในแต่ละแผน

3.2.6 ปรับปรุงแก้ไข แผนการจัดการเรียนรู้ ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษา

3.2.7 นำไปใช้ควบคู่กับแบบฝึกคัดลายมือเพื่อทำการทดลองต่อไป

3.3 การสร้างแบบทดสอบคุณภาพลายมือและการตรวจสอบคุณภาพ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบคุณภาพลายมือ โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

3.3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หนังสือเรียน แบบฝึกหัด หนังสืออ่านประกอบ เพื่อพิจารณาในการคัดเลือกข้อความให้เหมาะสมกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3.3.2 สร้างแบบทดสอบคุณภาพลายมือสำหรับเป็นเครื่องมือวัดผลก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน จำนวน 2 ฉบับ ใช้เวลา ฉบับละ 10 นาที โดยคัดตัวบรรจงเต็มบรรทัด

- แบบทดสอบคุณภาพลายมือที่เป็นร้อยกรอง จำนวน 1 ฉบับ 100 คะแนน
- แบบทดสอบคุณภาพลายมือที่เป็นร้อยแก้ว จำนวน 1 ฉบับ 100 คะแนน

เนื่องจากแบบทดสอบคุณภาพปลายมือแต่ละฉบับ คะแนนเต็ม 100 คะแนน นำคะแนนแต่ละฉบับมารวมกัน เป็น 200 คะแนน แล้วหาร 2 ได้ 100 คะแนน การที่ให้คะแนนแบบทดสอบทั้งสองฉบับเท่ากัน เพราะแบบทดสอบทั้งสองฉบับมีความยากง่ายเท่ากัน

3.3.3 ศึกษาเกณฑ์การให้คะแนนการคัดลายมือ ของ เพ็ญศรี วงศ์ไวยโรจน์ (2539: 15) ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่ได้รับการปรับปรุงมาจากกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2535: 47) และของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (2540: 87)

ในการจัดทำเกณฑ์ใช้เกณฑ์การให้คะแนนที่ดัดแปลงมาจาก เพ็ญศรี วงศ์ไวยโรจน์ และกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

1. ความสวยงาม คะแนนเต็ม 40 คะแนน แบ่งเป็น 5 ข้อ ข้อละ 8 คะแนน
 - 1.1 ถ้าพยัญชนะไม่เป็นแบบเดียวกัน(ตัวมน) ทุก 3 ตัว หัก 1 คะแนน
 - 1.2 ถ้าตัวพยัญชนะไม่อยู่ในระดับเดียวกัน ทุก 3 ตัว หัก 1 คะแนน
 - 1.3 ถ้าเขียนหัวบอดทุก 3 ที่ หัก 1 คะแนน
 - 1.4 ถ้าวางสระผิดตำแหน่งทุก 3 ที่ หัก 1 คะแนน
 - 1.5 ถ้าวางวรรณยุกต์ผิดตำแหน่งทุก 2 ตัว หัก 1 คะแนน
2. ความเป็นระเบียบ คะแนนเต็ม 20 คะแนน แบ่งเป็น 4 ข้อ ข้อละ 5 คะแนน
 - 2.1 ถ้าวางรูปแบบคำประพันธ์ผิด หัก 3 คะแนน ถ้าวางรูปแบบข้อความผิด โดยเขียนจิกกรอบด้านซ้ายขวามากเกินไปหัก 3 คะแนน
 - 2.2 ถ้าย่อหน้าผิดจากรูปแบบที่กำหนดให้ หัก 3 คะแนน
 - 2.3 ถ้ามีการเว้นวรรคตอนผิด 1 ตำแหน่ง หัก 1 คะแนน
 - 2.4 ถ้าเขียนฉีกคำ หมายถึงเขียนแยกคำ ทุก 2 คำ หัก 1 คะแนนและ 1 คำ หัก $\frac{1}{2}$ คะแนน
3. ความสะอาด คะแนนเต็ม 30 คะแนน แบ่งเป็น 2 ข้อ ข้อละ 15 คะแนน
 - 3.1 ถ้าการลบทุก 1 ตำแหน่ง หัก 1 คะแนน
 - 3.2 ถ้ามีรอยเปื้อนรอบตัว ทุก 1 ตำแหน่ง หัก 1 คะแนน
4. การคัดลอกข้อความได้ถูกต้องครบถ้วน คะแนนเต็ม 10 คะแนน แบ่งเป็น 2 ข้อ ข้อละ 5 คะแนน
 - 4.1 ถ้าคัดลอกข้อความผิด ทุก 2 คำ หัก 1 คะแนน และ 1 คำ หัก $\frac{1}{2}$ คะแนน

4.2 ถ้าคัดลอกข้อความไม่ครบถ้วน ตกหล่น ทุก 2 คำ หัก 1 คะแนน และ 1 คำ หัก $\frac{1}{2}$ คะแนน

3.3.4 นำแบบทดสอบคุณภาพลายมือ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ไข และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ตรวจสอบ เพื่อแก้ไขปรับปรุง พิจารณาความถูกต้องและเหมาะสม ประกอบด้วย เรื่องการให้ความสำคัญของเกณฑ์ด้านความสวยงาม ควรให้คะแนนมาลำดับต้นๆ ตามด้วยควมมีระเบียบ ความสะอาด ส่วนการคัดลอกข้อความได้ถูกต้องครบถ้วนควรอยู่ลำดับท้าย ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นตรงกันว่า แบบทดสอบคุณภาพลายมือฉบับ ร้อยกรองฉบับที่ 1 เรื่อง เด็กน้อย และแบบทดสอบคุณภาพลายมือ ร้อยแก้ว ฉบับที่ 2 เรื่องคุณธรรมพื้นฐาน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบการคัดลายมือ เท่ากับ 1.00 ซึ่งแสดงว่ามีความเหมาะสมตามประเด็นต่างๆทุกรายการ เพราะข้อความชัดเจนเข้าใจง่าย มีการสอดแทรกคุณธรรมและค่านิยม ข้อความเหมาะสมกับเวลาและระดับชั้น

3.3.5 ผลการพิจารณา เกณฑ์การให้คะแนนคุณภาพลายมือ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของเกณฑ์การให้คะแนนคุณภาพลายมือเท่ากับ 1.00 แสดงว่ามีความเหมาะสมตามประเด็นต่างๆทุกรายการ ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า เกณฑ์การให้คะแนนเหมาะสมกับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เมื่อปรับปรุงแก้ไขแล้ว มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

1. ความสวยงาม คะแนนเต็ม 40 คะแนน
2. ความเป็นระเบียบ คะแนนเต็ม 20 คะแนน
3. ความสะอาด คะแนนเต็ม 30
4. การคัดลอกข้อความได้ถูกต้องครบถ้วน คะแนนเต็ม 10

3.3.6 การหาความเที่ยงของแบบทดสอบคุณภาพลายมือ นำแบบทดสอบที่ได้รับการคัดเลือกและแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนอนุบาลหนองแขงศิลาวุฒาจารย์ สำนักงานเขตพื้นที่สระบุรี เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน

ผู้วิจัยนำผลงานการคัดลายมือ จากการทำแบบทดสอบคุณภาพลายมือ ทั้ง 2 ฉบับ มาตรวจให้คะแนน โดยใช้เกณฑ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อวิเคราะห์และศึกษาถึงความเหมาะสมกับระดับของเด็กในด้านต่างๆ เช่น เนื้อหา เวลา ความชัดเจน ความน่าสนใจ

จากการนำแบบทดสอบคุณภาพลายมือ ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน โดยชี้แจงเกณฑ์การให้คะแนนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น คำนวณหาค่าความเที่ยงของการตรวจแบบทดสอบของผู้ตรวจ 2 ท่าน ได้แก่ ผู้วิจัย และ อาจารย์สุนทร ยอดเมือง ซึ่งเป็นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลปรากฏว่าข้อความและเวลาที่ใช้ในการคัดลายมือมีความเหมาะสม ปรากฏว่าแบบทดสอบฉบับที่ 1 ร้อยกรองมีค่าความเที่ยง .83 และแบบทดสอบฉบับที่ 2 ร้อยแก้วมีค่าความเที่ยง .85 แสดงว่าแบบทดสอบคุณภาพลายมือ มีความเที่ยงสามารถนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างในการทดลอง มีจำนวน 27 คน ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 การทดลองใช้เวลา 13 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที ระหว่างวันที่ 5-14 มีนาคม 2551 ตามขั้นตอนดังนี้

4.1 นำเครื่องมือ ซึ่งประกอบด้วย คู่มือการใช้แบบฝึกการคัดลายมือซึ่งประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบคุณภาพลายมือ ที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลหนองแขงศิริคุณาจารย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 จำนวน 27 คน

4.2 นำแบบทดสอบคุณภาพลายมือทั้งสองฉบับ ไปทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่างโดยทดสอบคุณภาพลายมือ ฉบับร้อยแก้วและร้อยกรอง โดยทำการทดสอบวันละ 1 ฉบับ ตรวจสอบแบบทดสอบ โดยใช้ผู้ตรวจ 2 คน เพื่อความเป็นปรนัยในการตรวจ แล้วรวมคะแนน โดยคะแนนเต็มฉบับละ 100 คะแนน รวม 200 คะแนน นำคะแนนทั้ง 2 ฉบับมารวมกัน และหาร 2 แบบทดสอบก่อนเรียน ให้เหลือ 100 คะแนน

4.3 ผู้วิจัยดำเนินการสอนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบฝึกคัดลายมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4.4 ทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบคุณภาพลายมือ ฉบับเดียวกับการทดสอบก่อนเรียน สำหรับแบบทดสอบวัดการคัดลายมือ ทั้ง 2 ฉบับ ทำการทดสอบวันละ 1 ฉบับ

4.5 ตรวจสอบแบบทดสอบ โดยใช้ผู้ตรวจ 2 คน นำคะแนน ทั้งสองฉบับมารวมกัน คนละ 200 คะแนน และหาร 2 เหลือ 100 คะแนน นำคะแนนของผู้ตรวจ คนละ 100 คะแนน มารวมกัน เป็น 200 คะแนน และหาร 2 ให้เหลือคะแนนเต็ม 100 คะแนน เพื่อความสะดวกต่อการนำผลการประเมินคุณภาพลายมือมาวิเคราะห์โดยวิธีทางสถิติ

4.6 นำเครื่องมือ ซึ่งประกอบด้วย คู่มือการใช้แบบฝึกการคัดลายมือซึ่งประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบคุณภาพลายมือ ที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลหนองแขงศิริคุณาจารย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 จำนวน 27 คน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อตรวจผลการทดสอบคุณภาพหลายมือแล้ว นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ ดังนี้

5.1 สถิติพื้นฐาน

ค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2540: 137)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียน

ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2540: 143)

$$\text{สูตร } S = \frac{\sqrt{n\sum x^2 - (\sum x)^2}}{n(n-1)}$$

เมื่อ S = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

n = จำนวนนักเรียนทั้งหมด

5.2 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

ใช้การทดสอบค่าที (t-test) แบบ dependent samples ใช้สูตร
(ถ้วน สาขาศ 2545: 302)

$$t = \frac{\sum D}{\frac{\sqrt{n\sum D^2 - (\sum D)^2}}{(n-1)}}$$

D คือ ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
n คือ จำนวนตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพด้านการคัดลายมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกการคัดลายมือ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบคุณภาพลายมือของนักเรียนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ผลการวิเคราะห์คุณภาพลายมือและการเปรียบเทียบคุณภาพการคัดลายมือก่อนและหลังการใช้แบบฝึกการคัดลายมือ

1. คะแนนการทดสอบคุณภาพลายมือของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการใช้แบบฝึกการคัดลายมือ

ตารางที่ 4.1 แสดงคะแนนการทดสอบคุณภาพลายมือ ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกการคัดลายมือ และผลต่างของคะแนนการคัดลายมือของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคล

นักเรียนคนที่	คะแนนก่อนการใช้ แบบฝึก (คะแนนเต็ม 100)	คะแนนหลังการใช้ แบบฝึก (คะแนนเต็ม 100)	ผลต่างของคะแนน (D)
1.	39.75	74	34.25
2.	41.5	73.75	32.25
3.	43.25	78.5	35.25
4.	48	79.5	31.5
5.	52.5	83.25	30.75
6.	51.75	79.25	27.5
7.	45.75	82.5	36.75
8.	42	81	39

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

นักเรียนคนที่	คะแนนก่อนการใช้ แบบฝึก (คะแนนเต็ม 100)	คะแนนหลังการใช้ แบบฝึก (คะแนนเต็ม 100)	ผลต่างของคะแนน (D)
9.	43.5	78.25	34.75
10.	51.75	79.25	27.5
11.	42.25	83	40.75
12.	44	81	37
13.	48.25	85.25	37
14.	52.75	86	33.25
15.	47	80.75	33.75
16.	49	86.75	37.75
17.	50.5	76.75	26.25
18.	48.75	79	30.25
19.	41	86.5	45.5
20.	49	82	33
21.	45.75	82	36.25
22.	44	79	35
23.	51.5	82	30.5
24.	43.75	82.75	39
25.	44.5	80.5	36
26.	44	78.5	34.5
27.	47.25	86.5	39.25
N = 27	X = 1,253 $\bar{X} = 46.40$	Y = 2,187.5 $\bar{Y} = 81.01$	D = 934.5

จากตารางที่ 4.1 คะแนนแบบทดสอบคุณภาพลายมือก่อนเรียน โดยใช้แบบฝึกการคัดลายมือ ทั้ง 2 ฉบับ มีค่าเฉลี่ย 46.40 ซึ่งต่ำกว่าครึ่งของคะแนนเต็ม คือ 100 คะแนน แต่หลังการใช้แบบฝึกการคัดลายมือ ผลปรากฏว่าได้คะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 80.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคลนักเรียนมีผลต่างของคะแนนเพิ่มขึ้นทุกคน คือคะแนนหลังการใช้แบบฝึกการคัดลายมือมีค่ามากกว่าก่อนการใช้แบบฝึกการคัดลายมือ

2. การเปรียบเทียบคะแนนของนักเรียนก่อนและหลังการใช้แบบฝึกการคัดลายมือ

ตารางที่ 4.2 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้แบบฝึกการคัดลายมือ

แบบทดสอบ	จุด	n	\bar{X}	S	t
ร้อยกรองและร้อยแก้ว	ก่อนเรียน	27	46.40	3.84	41.44**
	หลังเรียน	27	81.01	3.45	

t .01 ; df 26 เท่ากับ 2.779 ** p < .01

จากตารางที่ 4.2 การทดสอบก่อนเรียนนักเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 46.40 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.84 หลังการเรียนโดยใช้แบบฝึกคัดลายมือ นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 81.01 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.45 การทดสอบด้วย t-test ได้ค่า t = 41.44 พบว่า ผลการเปรียบเทียบคุณภาพลายมือหลังการทดลองนักเรียนมีคุณภาพลายมือสูงกว่าก่อนการทดลองโดยใช้แบบฝึกการคัดลายมือ

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย เรื่อง ผลการใช้แบบฝึกการคัดลายมือเพื่อพัฒนาคุณภาพลายมือ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลหนองแขงศิลวุฒาจารย์ จังหวัดสระบุรี มีรายละเอียดดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพการคัดลายมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกการคัดลายมือ

1.2 สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคุณภาพลายมือหลังการฝึกด้วยแบบฝึกการคัดลายมือสูงกว่าก่อนได้รับการฝึก

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนอนุบาลหนองแขงศิลวุฒาจารย์ จำนวน 2 ห้อง 54 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนอนุบาลหนองแขงศิลวุฒาจารย์ จังหวัดสระบุรี ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 1 ห้อง 27 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

- 1) แบบฝึกการคัดลายมือชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 ชุด นำไปหาคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้ค่าดัชนีความเหมาะสม 0.67-1.00
- 2) คู่มือการใช้แบบฝึกการคัดลายมือชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งประกอบด้วย คำนำ คำชี้แจง วัตถุประสงค์ และแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 13 แผน

ผู้วิจัยได้นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปหาค่าความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนด กับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ การคัดลายมือ เท่ากับ 0.67-1.00

3) แบบทดสอบคุณภาพลายมือการคัดลายมือ จำนวน 2 ฉบับ

ฉบับที่ 1 แบบทดสอบคุณภาพลายมือ ที่เป็นร้อยกรอง ฉบับที่ 2 แบบทดสอบคุณภาพลายมือ ที่เป็นร้อยแก้ว นำแบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับไปหาคุณภาพ กับ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบคุณภาพลายมือ เท่ากับ 1.00 แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน ผู้วิจัยและครูประจำชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 คือ นายสุนทร ขอดเมือง ตรวจสอบและนำคะแนน มาหาค่าความเที่ยงของผู้ตรวจ 2 คน โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ฉบับที่ 1 ร้อยกรอง ได้ค่าความเที่ยง 0.83 และฉบับที่ 2 ร้อยแก้ว ได้ค่าความเที่ยง 0.85

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.4.1 ทดสอบก่อนการทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 27 คน โดยใช้ แบบทดสอบคุณภาพลายมือ ฉบับที่ 1 ร้อยกรอง และฉบับที่ 2 ร้อยแก้ว ทำการทดสอบวันละ 1 ฉบับ

1.4.2 ดำเนินการสอนโดยผู้วิจัยสอนเอง ใช้แบบฝึกการคัดลายมือ จำนวน 10 แบบฝึก ใช้เวลาสอน 13 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที

1.4.3 ทดสอบหลังการทดลอง โดยใช้แบบทดสอบคุณภาพลายมือ ชุดเดียวกันกับการทดสอบก่อนการทดลอง โดยแบบทดสอบมี 2 ฉบับ คือฉบับที่ 1 ร้อยกรอง และฉบับที่ 2 ร้อยแก้ว ทำการทดสอบวันละ 1 ฉบับ

1.4.4 ตรวจสอบแบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับ ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน นำคะแนนที่ได้มาเฉลี่ยแล้ววิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยทดสอบค่าที (t-test) แบบ dependent samples

1.6 ผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผลสัมฤทธิ์การคัดลายมือของนักเรียนหลังการใช้แบบฝึกสูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึกการคัดลายมือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. อภิปรายผล

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักเรียนที่เรียน โดยการใช้กิจกรรมจากแบบฝึกการคัดลายมือ มีคะแนนคุณภาพลายมือหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าแบบฝึกการคัดลายมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถพัฒนาคุณภาพลายมือของนักเรียนได้ดี นักเรียนมีคุณภาพลายมือหลังเรียนด้วยแบบฝึกการคัดลายมือสูงกว่าก่อนเรียน แบบฝึกการคัดลายมือสามารถพัฒนาคุณภาพลายมือของนักเรียนให้สูงขึ้นได้

เนื่องจาก

2.1 แบบฝึกการคัดลายมือที่สร้างขึ้นได้เรียงลำดับการฝึกจากสิ่งที่ย่างไปหายาก และเริ่มฝึกคัดพยัญชนะกลุ่มง่าย กลุ่มปานกลาง จนถึงกลุ่มยากเป็นการฝึกไปตามลำดับขั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณี โสมประยูร (2514 อ้างถึงใน บุญเริ่ม สุจินดา 2541: 57) ที่พบว่า การเขียนพยัญชนะไทยขึ้นอยู่กับการเรียงลำดับความยากง่ายของพยัญชนะที่ใช้ฝึกเขียน

กระบวนการเรียนการสอน มีกิจกรรมที่หลากหลาย ครูได้สร้างบรรยากาศที่สนุกสนาน กับนักเรียน นักเรียนมีความสนใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประทุม ม้าชัย (2547: 61) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาการคัดลายมือ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และพบว่า ชุดกิจกรรมการฝึก การคัดลายมือที่หลากหลาย กิจกรรมที่สนุกสนาน นำไปสู่การเขียน สามารถพัฒนาการเขียนของนักเรียนได้ดี

จากการวิเคราะห์คุณภาพลายมือ และเปรียบเทียบคุณภาพการคัดลายมือก่อนและหลัง การใช้แบบฝึกการคัดลายมือ พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนอนุบาลหนองแขง สีลวุฒาจารย์ จังหวัดสระบุรี ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 27 คน ก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ย 46.40 ซึ่งต่ำกว่าครึ่งของคะแนนเต็ม คือ 100 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.84 แต่หลังจากการใช้แบบฝึกการคัดลายมือ ผลปรากฏว่า นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 81.01 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.45 เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคลนักเรียนมีผลต่างของคะแนนเพิ่มขึ้น ผลการเปรียบเทียบคุณภาพลายมือพบว่า หลังการทดลองนักเรียนมีคุณภาพลายมือสูงกว่าก่อนการทดลอง โดยใช้แบบฝึกการคัดลายมือ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า หลังจากทีนักเรียนได้ใช้แบบฝึกการคัดลายมือ นักเรียนมีคุณภาพลายมือสูงขึ้น

2.2 จากการทดลองเรื่องผลการใช้แบบฝึกการคัดลายมือเพื่อพัฒนาคุณภาพลายมือ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลหนองแขงสีลวุฒาจารย์ จำนวน 27 คน ก่อนเรียน พบว่าพฤติกรรมนักเรียนด้านการคัดลายมือของนักเรียน ที่มีข้อบกพร่องคือ เขียนตัวอักษรอ่านยาก

เช่น โย้หน้า โย้หลัง สกปรก เขียนรูปพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์บัพพรวง เขียนหัวบอด คัดลอกข้อความผิด เว้นวรรคตอนผิด

เมื่อนักเรียนได้รับการฝึกฝนการคัดลายมือบ่อยๆ จึงทำให้นักเรียนมีทักษะทางด้านการเขียนลายมือดีขึ้น เป็นไปตามทฤษฎีการเรียนรู้โดยการฝึกฝน ของ ธอร์นไดค์ (Thorndike อ้างถึงใน ประทุม ม้าชัย 2547: 60) ที่ได้กล่าวไว้ว่า สิ่งใดก็ตามที่มีการฝึกหัดหรือทำซ้ำบ่อยๆ ย่อมทำให้ฝึกได้คล่องแคล่วทำได้ดี นอกจากนั้นการนำผลงานของนักเรียนแต่ละคนมาเป็นตัวอย่าง เพื่อให้ทุกคนได้รับทราบข้อบกพร่อง ส่วนที่ต้องแก้ไข จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพลายมือได้ เป็นไปตาม กฎแห่งผล (Law of Effect) การให้ผู้เรียนมีโอกาสทราบผลการกระทำโดยทันที เพื่อสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้เรียน (สุทธิพร สิงห์คำ 2546: 11) จากกฎข้อนี้ ครูควรตรวจสอบและคืนผลงานโดยรวดเร็ว กล่าวคือ ความสำคัญของการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ทั้งสองอย่างนี้เชื่อมกันได้ หากเราทำให้เกิดสภาพที่น่าพอใจ จะเป็นการจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการฝึก และขยันให้อยากทำต่อไป

ดังนั้นนักเรียนจึงมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงคือ นักเรียนเขียนได้ถูกต้อง ข้อความครบถ้วน ผลงานมีระเบียบ สะอาด และสวยงาม เป็นไปตามผลการวิจัยของ นฤมล พัชรปิยะกุล (2544:48) ที่ได้ศึกษาแบบฝึกคัดลายมือที่ส่งผลต่อพัฒนาการด้านลายมือของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) จำนวน 54 คน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกด้วยแบบฝึกคัดลายมือ มีการพัฒนาการคัดลายมือสูงกว่าก่อนได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.001

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 การคัดลายมือครูผู้สอนสามารถนำไปใช้กับการจัดการเรียนการสอนในชั้นอื่นได้ หรือวิชาอื่นๆ เพื่อแก้ปัญหาการคัดลายมือให้นักเรียนที่มีข้อบกพร่องมีคุณภาพลายมือที่ดีขึ้นได้

3.1.2 การดำเนินการจัดการเรียนการสอน หรือการจัดกิจกรรมครูควรจัดกิจกรรมให้มีลักษณะที่หลากหลาย มีแบบฝึกที่มีจำนวนมากเพียงพอ โดยคำนึงถึงเวลาในการฝึกด้วย

3.1.3 ครูควรคำนึงถึงวิธีการคัดลายมือซึ่งมีรูปแบบที่เหมาะสมกับระดับชั้น เช่น การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด การคัดตัวบรรจงครึ่งบรรทัด การคัดแบบหวัดแกมบรรจง เป็นต้น

3.1.4 ครูต้องรู้จักการให้รางวัล ชมเชย เมื่อผู้เรียนสามารถทำกิจกรรมการคัดลายมือได้ดี เพื่อเป็นการกระตุ้นและเร้าความสนใจ

3.1.5 ครูสามารถนำการคัดลายมือเป็นกิจกรรมสอนซ่อมเสริมกับนักเรียนที่มีปัญหาด้านการคัดลายมือได้

3.1.6 นักเรียนจะต้องฝึกฝนการคัดลายมือบ่อยๆ เป็นประจำ นักเรียนจึงจะสามารถคัดลายมือได้สวยงาม

3.1.7 ผู้ปกครองควรส่งเสริมและเห็นความสำคัญของการคัดลายมือ และให้คำแนะนำนักเรียน และเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการคัดลายมือได้

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้นักเรียนมีข้อบกพร่องทางด้านการคัดลายมือ เช่น ที่นั่งคัดลายมือ อุปกรณ์เครื่องเขียน แสงสว่าง เวลา วิธีการสอนของครู สื่อ และสภาพแวดล้อม

3.2.2 ควรมีการวิจัยวิธีการคัดลายมือแบบอื่น เช่น การคัดลายมือแบบตัวบรรจง ครึ่งบรรทัด การคัดลายมือแบบหวัดแกมบรรจง การคัดลายมือแบบตัวเหลี่ยม เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2523) คู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เล่ม 1 ฉบับทดลอง กรุงเทพมหานคร เช่นทร์เอ็กซ์เพรสศึกษาการพิมพ์
- _____ . (2526) คู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว
- _____ . (2535) การวัดและการประเมินผลในชั้นเรียนกลุ่มทักษะภาษาไทย เอกสารกองวิชาการลำดับที่ 22/2535 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว
- _____ . (2546) แนวทางการประเมินผลด้วยทางเลือกใหม่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว
- กรณีการ์ พวงเกษม (2531) การสอนเขียนเรื่องโดยใช้จินตนาการทางสร้างสรรค์ในระดับประถมศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- กองทัพเรือพลศึกษา (2542) การใช้ภาษาไทย กรุงเทพมหานคร โอเดียนร์สโดร์
- กาญจนา วัฒนา (2545) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา กรุงเทพมหานคร ชนพรการพิมพ์
- รูปทอง ปราสาท (2525) “การสร้างแบบฝึกการอ่านและการเขียนคำที่มีพยัญชนะออกเสียง ง ฉ ช และ ส ช สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย” ปรินิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต การสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- นางเยาว์ บวงสรวง (2535) “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำของนักเรียนที่เรียน โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับวิธีการเขียนตามคำบอกชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนท่าช้างวิทยา จังหวัดเพชรบุรี” ปรินิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต การสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- นฤมล พชรปิยะกุล (2544) “แบบฝึกคัดลายมือที่ส่งผลต่อการด้านลายมือของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)” ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- บันลือ พฤษวัน (2535) พัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช

- บุญเริ่ม สุจินดา (2541) “การใช้กิจกรรมการคัดลายมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนบ้านเวียงแหง” ปรินญาณิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ประเทิน มหาจันทร์ (2519) *หลักการสอนภาษาในชั้นประถมศึกษา* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์
คุรุสภา ลาดพร้าว
- ประทุม ม้าชัย (2547) “การพัฒนาการคัดลายมือสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5”
ปรินญาณิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
- เปลื้อง ณ นคร (2528) “การเขียนลายมือ” *วัฒนธรรมไทย 6* (มิถุนายน 2528) : 60-63
(กรกฎาคม 2528) : 51-54
- พฐู ทั้งแดง (2534) “เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพปีที่ 1 ที่ฝึกโดยใช้แบบฝึกและไม่ใช้แบบฝึก” ปรินญาณิพนธ์ศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- พยอม สุขมาก (2533) *การทดลองใช้อักษรไทยแบบตัวเหลี่ยมในการสอนคัดลายมือ สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2* ม.ป.ท.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540) *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมและสังคมศาสตร์ พิมพ์ครั้งที่ 7*
กรุงเทพมหานคร สำนักทดสอบ การศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
- พูนสุข บุญสวัสดิ์ (2513) “ลีลาการเขียนอักษรไทยสำหรับเด็กเริ่มเรียน” ปรินญาณิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เพ็ญศรี วงศ์ไวยโรจน์ (2539) “การสร้างแบบฝึกคัดลายมือเพื่อพัฒนาคุณภาพลายมือของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนคลองสองต้นนุ่น” ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
การประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- รัตนา อุณาธรรม (2535) “การพัฒนาและการใช้แบบฝึกการคัดลายมือสำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดเชียงใหม่” ปรินญาณิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ราชบัณฑิตยสถาน (2546) *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ.2542* กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์นานมีบุ๊คส์ พับลิเคชันส์

- ล้วน สายยศ (2545) “ระเบียบวิธีการสถิติบางประการเพื่อการวิจัย” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัย หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน* หน่วยที่ 4 หน้า 256-373 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- วรรณดี แสงประทีปทอง (2548) “ลักษณะและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดผลการศึกษา” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประถมศึกษา* หน่วยที่ 7 หน้า 306-360 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- วรรณิ์ โสมประยูร (2515) “ความยากง่ายในการเขียนพยานุเคราะห์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1” *ปริญญาานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตรมหาบัณฑิต การสอนภาษาไทยประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*
- _____ . (2527) “การสอนกลุ่มทักษะภาษาไทย” *ชุดวิชาการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทย* หน่วยที่ 8 หน้า 471- 530 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- _____ . (2537) *การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- ศิริวรรณ เสนา (2541) “การศึกษาคุณลักษณะของเนื้อความสำหรับฝึกคัดลายมือ ที่ส่งผลต่อพัฒนาการด้านลายมือและความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4” *ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต การประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร*
- ศรีประภา ปาลสุทธิ (2522) “การสร้างแบบฝึกการอ่านคำที่ใช้ ร ล ว ควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5” *ปริญญาานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*
- สมบูรณ์ ทินกร (2535) “การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถและความซื่อสัตย์ในการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำแบบการใช้แบบฝึกหัดตามคู่มือครู *ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต การมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร*
- สมศักดิ์ สินธุระเวชฉู (2529) *การประเมินผลกลุ่มทักษะภาษาไทย ระดับประถมศึกษา* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร สำนักงานทดสอบทางการศึกษา

- สามารถ มีศรี (2530) “การศึกษาความก้าวหน้าด้านคุณภาพลายมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสุวรรณาราม กรุงเทพมหานคร หลังการสอนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึก” ปรินญาณีพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สุจริต เพียรชอบและสายใจ อินทร์พรชัย (2523) วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- สุภารัตน์ แซ่ลิ้ม (2532) “การวิเคราะห์การเขียนลายมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2531 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กิ่งอำเภอทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร” ปรินญาณีพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สุทธิพร สิงห์คำ (2546) “การใช้แบบฝึกการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนทุ่งฮั่ววิทยา จังหวัดลำปาง” ปรินญาณีพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ลำลี รักสุทธิ (2548) แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระภาษาไทย วรรณคดีลำนำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์เพิ่มทรัพย์การพิมพ์
- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (2540) คู่มือพัฒนาการสอนเขียนลายมือ เขียนอักษรไทยอย่างไรได้มาตรฐาน กรุงเทพมหานคร บริษัท แปลน พรินท์ติ้ง จำกัด
- โรงเรียนอนุบาลอนุบาลหนองแขงศิลาวุฒาจารย์ (2548) หลักสูตรสถานศึกษา จังหวัดสระบุรี
- อัจฉรา ชิวพันธ์ (2532) กิจกรรมการเขียนสร้างสรรค์ในชั้นประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- อัมพร สุขเกษม (2511) “ การสอนเขียนแก่เด็กเริ่มเข้าเรียน” ประชาศึกษา 3 (ตุลาคม) : 151-159
- อุบล หล่อพัฒนาพรชัย และพรณทิตา ฤกษ์สุรนนท์ (ม.ป.ป) ก. ไม้คัดลายมือด้วงกลม กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์สุวีริยาสาส์น

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

1. นางคมคาย สุขศิริ ครูเชี่ยวชาญพิเศษวิชาภาษาไทย โรงเรียนวัดหนองทางบุญ
อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี
2. นางสาววัลภา ชาลีรัตน์ ครูเชี่ยวชาญพิเศษวิชาภาษาไทย โรงเรียนอนุบาลหนองแขงฯ
อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี
3. นางจรูญ พวงมาลี ครูเชี่ยวชาญพิเศษวิชาภาษาไทย โรงเรียนวัดหนองกีบม้า
อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี

ภาคผนวก ข
คู่มือการใช้แบบฝึกการคัดลายมือ

คำนำ

ภาษาไทยเป็นวัฒนธรรมของการใช้ถ้อยคำ เพื่อสื่อสารให้เกิดความเข้าใจตรงกัน และตรงตามจุดมุ่งหมายของการสื่อสาร ภาษาไทยยังเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ของคนในชาติซึ่งใช้ภาษาในการอ่าน การเขียน การฟัง การพูด และการแสวงหาความรู้ นักเรียนจะต้องได้รับการฝึกฝนให้ครบทั้ง 4 ด้าน ในสังคมปัจจุบันการเขียนมีบทบาทสำคัญมากในชีวิตประจำวัน การคิดต่อสื่อสารและการศึกษาคือ การเขียนให้ผู้อื่นอ่านออกและเข้าใจนั้น ลายมือนับว่าเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะถ้ายลายมือผู้เขียน เขียนไม่ชัดเจน เขียนหวัด หัวบอด มีรอย ชูค ลบ ซีดฆ่า สกปรก ข่อมมีผลกระทบต่อ การอ่านและการเขียนแน่นอน ดังนั้นในฐานะที่ท่านเป็นครูผู้สอนซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการจัดการศึกษา จึงควรหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการคัดลายมือ ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

แบบฝึกการคัดลายมือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นสื่อการสอนประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยมุ่งเน้นการฝึกในด้านการฝึกคัดลายมือ ตลอดจนเป็นการทบทวนเนื้อหา เพิ่มเติมความรู้ ฝึกสมาธิ ความเรียบร้อย ความสะอาด ความมีระเบียบ และความสนใจในการคัดลายมือให้ถูกต้อง

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแบบฝึกการคัดลายมือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้เป็นอย่างดี

(นางสาวพรทิพย์ ชาลีรัตน์)

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

คำชี้แจง

แบบฝึกการคัดลายมือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ใช้ประกอบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อมุ่งฝึกให้นักเรียนมีทักษะการคัดลายมือที่ถูกต้อง และเป็นการพัฒนาคุณภาพลายมือให้ตรงตามเป้าหมายที่กำหนด

การคัดลายมือ เป็นสิ่งจำเป็นที่ครูผู้สอนจะต้องฝึกให้กับนักเรียนทุกคน ผู้วิจัยจึงได้จัดทำแบบฝึกการคัดลายมือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ขึ้น โดยนำเนื้อหาจากหลักสูตรในภาคเรียนที่ 2 จากหนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ชุด ภาษาเพื่อชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กระทรวงศึกษาธิการ มาสร้างเป็นแบบฝึกการคัดลายมือ จำนวน 10 ชุด ดังนี้

- แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 1 ก ลีลาลากเส้น
- แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 1 ข ลีลาลากเส้น
- แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 1 ค ลีลาลากเส้น
- แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 1 ง ลีลาลากเส้น
- แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 2 ฝึกเน้นผิดถูก
- แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 3 ผูกคำคล้องจอง
- แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 4 ร้อยกรองควรวอ่าน
- แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 5 สืบสานสุภาษิต
- แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 6 พิชิตประโยค
- แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 7 โชคดีจับคู่
- แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 8 ฝึกคูคำราชาศัพท์
- แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 9 นับพยางค์
- แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 10 แบบอย่างลักษณะนาม

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือเล่มนี้จะอำนวยความสะดวกต่อตัวผู้เรียนและครูผู้สอน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยต่อไป

(นางสาวพรทิพย์ ชาลีรัตน์)

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

1. วัตถุประสงค์ในการจัดทำแบบฝึกการคัดลายมือ

1. เพื่อสร้างแบบฝึกการคัดลายมือที่ใช้เป็นสื่อในการพัฒนาคุณภาพลายมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อเปรียบเทียบความก้าวหน้าคุณภาพการคัดลายมือก่อนและหลังการใช้แบบฝึกการคัดลายมือ
3. เพื่อให้ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคัดลายมือที่ถูกต้อง
4. เพื่อแก้ปัญหาคุณภาพลายมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

2. วิธีการใช้แบบฝึกการคัดลายมือ

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการใช้แบบฝึกการคัดลายมือ ให้ได้ผลบรรลุตามวัตถุประสงค์ ผู้สอนควรปฏิบัติดังนี้

1. ครูผู้สอนต้องศึกษา วิเคราะห์หลักสูตร และคำอธิบายรายวิชา ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้เข้าใจ
2. ศึกษาและทำความเข้าใจจุดประสงค์ของแต่ละแบบฝึกอย่างละเอียด
3. ศึกษาทำความเข้าใจแผนการเรียนรู้ของแบบฝึกการคัดลายมือแต่ละแบบฝึกอย่างละเอียด
4. ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้สอนซ่อมเสริมนักเรียนที่มีปัญหาทางด้านการคัดลายมือ หรืออาจนำไปใช้ในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนปกติ
5. ครูผู้สอนควรฝึกตามลำดับของแบบฝึกที่ได้จัดลำดับไว้ เพราะแบบฝึกได้จัดเรียงเนื้อหาตามความยากง่ายไว้แล้ว
6. ครูผู้สอนสามารถยืดหยุ่นเวลาในการสอนได้ตามความเหมาะสม

3. แบบฝึกการคัดลายมือ จำนวน 10 ชุด

เรื่องที่ฝึก	เวลา (นาที)	รายละเอียดกิจกรรม
แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 1 ก ลีลาลากเส้น	30	เพื่อฝึกให้นักเรียนคัดพยัญชนะในกลุ่มง่าย ได้แก่ ก จ ว ร ธ บ ป ย สระ และวรรณยุกต์ โดยคัดเป็นคำ ฝึกสังเกตการเขียนจากหัวตัวพยัญชนะ เพื่อให้นักเรียนคัดหัวพยัญชนะให้กลม ไม่บอดและถูกต้อง แสดงทำนองในการเขียน การจับดินสอ การวางแขน และการวางกระดาษ ได้ถูกต้อง
แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 1 ข ลีลาลากเส้น	30	เพื่อฝึกให้นักเรียนคัดพยัญชนะในกลุ่มปานกลาง ได้แก่ ก ฎ ฟ พ ผ พ ย พ ค ค ต สระ และวรรณยุกต์ โดยคัดเป็นคำ ฝึกสังเกตการณ์เขียนจากหัวตัวพยัญชนะ เพื่อให้นักเรียนคัดหัวพยัญชนะให้กลม ไม่บอดและถูกต้อง แสดงทำนองในการเขียน การจับดินสอ การวางแขน และการวางกระดาษ ได้ถูกต้อง
แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 1 ค ลีลาลากเส้น	30	ให้นักเรียนคัดพยัญชนะในกลุ่มปานกลาง ได้แก่ ศ ข ช ฌ ม น ฌ ฌ ท ท ล ส อ ฮ สระ และวรรณยุกต์ โดยคัดเป็นคำ ฝึกสังเกตการเขียนจากหัวตัวพยัญชนะ เพื่อให้นักเรียนคัดหัวพยัญชนะให้กลม ไม่บอดและถูกต้อง แสดงทำนองในการเขียน การจับดินสอ การวางแขน และการวางกระดาษ ได้ถูกต้อง
แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 1 ง ลีลาลากเส้น	30	ให้นักเรียนคัดพยัญชนะในกลุ่มยาก ได้แก่ ฌ ฌ ฌ ฎ ฐ ฎ สระ และวรรณยุกต์ โดยคัดเป็นคำ ฝึกสังเกตการเขียนจากหัวตัวพยัญชนะ เพื่อให้นักเรียนคัดหัวพยัญชนะให้กลม ไม่บอดและถูกต้อง แสดงทำนองในการเขียน การจับดินสอ การวางแขน และการวางกระดาษ ได้ถูกต้อง

เรื่องที่ฝึก	เวลา(นาที)	รายละเอียด
แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 2 ฝึกเน้นผิดถูก	30	เพื่อฝึกคัดคำที่มักเขียนผิดในภาษาไทย โดยการวางรูปสระ วรรณยุกต์ การันต์ ให้ถูกที่ และคัดลอกข้อความได้ถูกต้อง
แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 3 ผูกคำคล้องจอง	30	เพื่อฝึกคัดลายมือเป็นคำคล้องจองตามที่กำหนดให้ถูกต้อง ครบถ้วน สวยงาม เป็นระเบียบ
แบบฝึกการคัดลายมือชุดที่ 4 ร้อยกรองควรอ่าน	30	เพื่อฝึกคัดลายมือจากบทร้อยกรอง ตามรูปแบบคำประพันธ์ และการเขียนย่อหน้าได้ถูกต้อง
แบบฝึกการคัดลายมือชุดที่ 5 สืบสานสุภาษิต	30	เพื่อฝึกการคัดลายมือจากคำสุภาษิตได้ถูกต้อง มีความหมายและคัดตัวพยัญชนะอยู่ในระดับเดียวกัน
แบบฝึกการคัดลายมือชุดที่ 6 พินิจประโยค	30	เพื่อฝึกให้นักเรียนคัดประโยคต่างๆ เช่น ประโยคปฏิเสธ ประโยคคำถาม ประโยคคำสั่ง ประโยคแสดงความต้องการ และประโยคบอกเล่า ให้ตรงกับภาพและคัดตัวพยัญชนะอยู่ในระดับเดียวกัน
แบบฝึกการคัดลายมือชุดที่ 7 โชคดีจับคู่	30	เพื่อฝึกการคัดลายมือจากคำและความหมายโดยจับคู่คำศัพท์และความหมาย ให้ตรงกัน และฝึกคัดการเว้นวรรคตอนของข้อความได้ถูกต้อง
แบบฝึกการคัดลายมือชุดที่ 8 ฝึกดูคำราชาศัพท์	30	เพื่อฝึกให้นักเรียนคัดคำราชาศัพท์ให้ตรงกับคำแปลความหมายโดยคัดให้ถูกต้อง สวยงาม เป็นระเบียบ

เรื่องที่ฝึก	เวลา(นาที)	รายละเอียด
แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 9 ฝึกนับพยางค์	30	เพื่อฝึกคัดลายมือจากคำที่กำหนดให้มีจำนวนพยางค์ 2 พยางค์ 3 พยางค์ และ 4 พยางค์ โดยคัดลอกข้อความได้ถูกต้อง สวยงาม เป็นระเบียบ
แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 10 แบบอย่างลักษณะนาม	30	เพื่อฝึกคัดลายมือเป็นประโยคที่ใช้ลักษณะนามตามที่กำหนดให้ถูกต้อง ครบถ้วน สวยงาม เป็นระเบียบ

แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
 แผนการเรียนรู้ที่ 1 ลีลาลากเส้น ใช้เวลา 30 นาที

1. สาระสำคัญ

การเตรียมความพร้อมในการคัดลายมือ โดยการลากเส้นลักษณะของพยัญชนะจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการคัด ทำให้ผู้เรียนสามารถคัดได้อย่างถูกต้อง สวยงาม สร้างความมั่นใจ และเป็นพื้นฐานของการเขียนที่ดีต่อไป

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถคัด พยัญชนะในกลุ่มง่าย แบบตัวมนเป็นคำได้ถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนดให้
2. นักเรียนคัดลอกข้อความได้ถูกต้อง

3. สาระการเรียนรู้

ฝึกคัดพยัญชนะในกลุ่มง่าย ได้แก่ ก จ ว ร ธ บ ป ย และ สระ วรรณยุกต์ เป็นคำ

4. กระบวนการเรียนการสอน

1. ขั้นนำ

นักเรียนแสดงท่าทางในการเขียน เช่น การนั่ง การจับดินสอ และการวางกระดาษ ที่ตนคิดว่าถูกต้องที่สุด หลังจากนั้น ครูนำรูปภาพที่แสดงท่าทางในการเขียนที่ถูกต้องติดบนกระดาน ให้นักเรียนสังเกตและเปรียบเทียบกับตนเอง ครูคัดเลือกนักเรียนที่แสดงท่าทางการนั่ง การจับดินสอ และการวางกระดาษที่ถูกต้องออกมาสาธิต ให้เพื่อนดูหน้าชั้นเรียน ทุกคนฝึกปฏิบัติ โดยครูทำหน้าที่ให้คำแนะนำ และช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด

2. ขั้นสอน

- 2.1 ครูนำภาพ พยัญชนะ ในกลุ่มง่าย คือ ก จ ว ร ธ บ ป ย ที่เขียนตัวมนมาให้ให้นักเรียนสังเกตดู สาธิตวิธีเขียน และฝึกเขียนในอากาศ พร้อมกัน
- 2.2 ครูแนะนำการคัดพยัญชนะ ได้แก่การนั่ง การจับดินสอ การวางกระดาษ

การเริ่มคัดจากหัวพยัญชนะ ตัวพยัญชนะต้องตั้งตรง เป็นต้น

2.3 ครูชี้แจงรายละเอียดของแบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 1 ก ถีลาตากเส้น แล้วให้นักเรียนฝึกคัดคำตามที่กำหนดปฏิบัติเป็นรายบุคคล

3. ขั้นสรุป

3.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับวิธีการคัดลายมือ และการคัดพยัญชนะแบบตัวมนในกลุ่มง่าย ได้แก่ ง จ ว ร ธ บ ป ษ ช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะทางด้าน การคัดลายมือได้ดี และรวดเร็ว สวยงาม

3.2 นักเรียนอ่านคำที่คัดจากแบบฝึก พร้อมกัน ครูสุ่มนักเรียน 1-2 คนอ่านคำที่คัดให้คำแนะนำและช่วยเหลือ

5. วัตถุประสงค์สื่อและแหล่งการเรียนรู้

5.1 รูปภาพการนั่ง การจับดินสอ และการวางกระดาษหรือสมุดที่ถูกต้อง

5.2 การสาธิตท่าทาง การนั่งเขียน การจับดินสอ การวางกระดาษจากนักเรียน

5.3 แบบฝึกการคัดลายมือชุดที่ 1 ก

5.4 บัตรพยัญชนะ ง จ ว ร ธ บ ป ษ

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

1. วิธีการวัด

ตรวจแบบฝึกการคัดลายมือ

2. เครื่องมือ

แบบประเมินคุณภาพลายมือ

3. เกณฑ์การวัดและการประเมินผล

นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพลายมือ ร้อยละ 70 ขึ้นไป

แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

แผนการเรียนรู้ที่ 2 ลีลาลากเส้น

ใช้เวลา 30 นาที

1. สาระสำคัญ

การเตรียมความพร้อมในการคัดลายมือ โดยการลากเส้นลักษณะของพยัญชนะจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการคัด ทำให้ผู้เรียนสามารถคัดได้อย่างถูกต้อง สวยงาม ซึ่งจะสร้างความมั่นใจ และเป็นพื้นฐานของการเขียนที่ดีต่อไป

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถคัด พยัญชนะในกลุ่มปานกลาง สระ วรรณยุกต์ เป็นคำ แบบตัวมนได้ ถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนดให้
2. นักเรียนคัดลอกข้อความได้ถูกต้อง

3. สาระการเรียนรู้

ฝึกคัดพยัญชนะในกลุ่มปานกลาง ได้แก่ ก ถ ภ ฝ พ ผ ฟ ย พ ค ด และ สระ วรรณยุกต์ เป็นคำ

4. กระบวนการเรียนการสอน

1. ขั้นนำ

นักเรียนแสดงท่าทางในการเขียน เช่น การนั่ง การจับดินสอ และการวางกระดาษ ที่ตนคิดว่าถูกต้องที่สุด หลังจากนั้น ครูนำรูปภาพที่แสดงท่าทางในการเขียนที่ถูกต้องติดบนกระดาน ให้นักเรียนสังเกตและเปรียบเทียบกับตนเอง ครูคัดเลือกนักเรียนที่แสดงท่าทางการนั่ง การจับดินสอ และการวางกระดาษที่ถูกต้องออกมาสาธิต ให้เพื่อนดูหน้าชั้นเรียน ทุกคนฝึกปฏิบัติ โดยครูคอยทำหน้าที่ให้คำแนะนำ และช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด

2. ขั้นสอน

2.1 ครูนำบัตรคำ พยัญชนะในกลุ่มปานกลาง คือ ก ถ ภ ฝ พ ผ ฟ ย พ ค ด ที่เขียนตัวมนมาให้ให้นักเรียนสังเกตดู สาระวิธีเขียน และฝึกเขียนในอากาศ พร้อมกัน

2.2 ครูแนะนำการคัดพยัญชนะ ได้แก่การนั่ง การจับดินสอ การวางกระดาษ

การเริ่มคัดจากหัวพยัญชนะ ตัวพยัญชนะต้องตั้งตรง เป็นต้น

2.3 ครูชี้แจงรายละเอียดของแบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 1 ข ลีลาลากเส้น แล้วให้นักเรียนฝึกคัดคำตามที่กำหนดปฏิบัติเป็นรายบุคคล

3.ขั้นสรุป

3.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับวิธีการคัดลายมือ และการคัดพยัญชนะแบบตัวมนในกลุ่มปานกลาง ได้แก่ ก ถ ภ ฝ ผ พ ฟ ย พ ก ค ต ช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะ ทางด้านการคัดลายมือได้ดี และรวดเร็ว สวยงาม

3.2 นักเรียนอ่านคำที่คัดจากแบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 1 ข พร้อมกัน ครูถามนักเรียน 1-2 คนอ่านคำที่คัด ให้คำแนะนำและช่วยเหลือ

5.วัตถุประสงค์สื่อและแหล่งการเรียนรู้

5.1 รูปภาพการนั่ง การจับดินสอ และการวางกระดาษหรือสมุดที่ถูกต้อง

5.2 การสาธิตท่าทาง การนั่งเขียน การจับดินสอ การวางกระดาษจากนักเรียน

5.3 แบบฝึกการคัดลายมือชุดที่ 1 ข

5.4 บัตรพยัญชนะ ก ถ ภ ฝ ผ พ ฟ ย พ ก ค ต

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

1.วิธีการวัด

ตรวจแบบฝึกการคัดลายมือ

2. เครื่องมือ

แบบประเมินคุณภาพลายมือ

3.เกณฑ์การวัดและการประเมินผล

นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพลายมือ ร้อยละ 70 ขึ้นไป

แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

แผนการเรียนรู้ที่ 3 ลีลาลากเส้น

ใช้เวลา 30 นาที

1. สาระสำคัญ

การเตรียมความพร้อมในการคัดลายมือ โดยการลากเส้นลักษณะของพยัญชนะจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการคัด ทำให้ผู้เรียนสามารถคัดได้อย่างถูกต้อง สวยงาม ซึ่งจะสร้างความมั่นใจ และเป็นพื้นฐานของการเขียนที่ดีต่อไป

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถคัด พยัญชนะในกลุ่มปานกลาง แบบตัวมนได้ถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนดให้
2. นักเรียนคัดลอกข้อความได้ถูกต้อง

3. สาระการเรียนรู้

ฝึกคัดพยัญชนะในกลุ่มปานกลาง ได้แก่ ศ ข ช ซ ม น ฃ ฉ ท ฑ ล ฌ อ ฮ และ สระ วรรณยุกต์ เป็นคำ

4. กระบวนการเรียนการสอน

1. ขั้นนำ

นักเรียนแสดงท่าทางในการเขียน เช่น การนั่ง การจับดินสอ และการวางกระดาษ ที่ตนคิดว่าถูกต้องที่สุด ครูคอยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด

2. ขั้นสอน

2.1 ครูนำบัตรคำพยัญชนะ ในกลุ่มปานกลาง คือ ศ ข ช ซ ม น ฃ ฉ ท ฑ ล ฌ อ ฮ และ ฮ ที่เขียนตัวมนมาให้นักเรียนสังเกตดู สาระวิธีเขียน และฝึกเขียนในอากาศ พร้อมกัน

2.2 ครูแนะนำการคัดพยัญชนะ ได้แก่การนั่ง การจับดินสอ การวางกระดาษ การเริ่มคัดจากหัวพยัญชนะ ตัวพยัญชนะต้องตั้งตรง เป็นต้น

2.3 ครูชี้แจงรายละเอียดของแบบฝึกหัดชุดที่ 1 ค ลีลาลากเส้น แล้วให้นักเรียนฝึก

คัดคำตามที่กำหนดปฏิบัติเป็นรายบุคคล

3.ขั้นสรุป

3.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับวิธีการคัดลายมือ และการคัดพยัญชนะแบบตัวมน คัดตามลำดับจากกลุ่มปานกลางได้แก่ ศ ข ช ซ ม น ฃ ฉ ท ฑ ล ส อ ฮ ช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะ ทางด้านการคัดลายมือได้ดี และรวดเร็ว สวยงาม

3.2 นักเรียนอ่านคำที่คัดจากแบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 1 ค พร้อมกัน ครูสุ่มนักเรียน 1-2 คนอ่านคำที่คัดให้คำแนะนำและช่วยเหลือ

5.วัสดุอุปกรณ์สื่อและแหล่งการเรียนรู้

5.1 รูปภาพการนั่ง การจับดินสอ และการวางกระดาษหรือสมุดที่ถูกต้อง

5.2 การสาธิตท่าทาง การนั่งเขียน การจับดินสอ การวางกระดาษจากนักเรียน

5.3 แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 1 ค

5.4 บัตรพยัญชนะ ศ ข ช ซ ม น ฃ ฉ ท ฑ ล ส อ ฮ

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

1.วิธีการวัด

ตรวจแบบฝึกการคัดลายมือ

2. เครื่องมือ

แบบประเมินคุณภาพลายมือ

3.เกณฑ์การวัดและการประเมินผล

นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพลายมือ ร้อยละ 70 ขึ้นไป

แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

แผนการเรียนรู้ที่ 4 ถีลาลากเส้น

ใช้เวลา 30 นาที

1. สาระสำคัญ

การเตรียมความพร้อมในการคัดลายมือ โดยการลากเส้นลักษณะของพยัญชนะจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการคัด ทำให้ผู้เรียนสามารถคัดได้อย่างถูกต้อง สวยงาม ซึ่งจะสร้างความมั่นใจ และเป็นพื้นฐานของการเขียนที่ดีต่อไป

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถคัด พยัญชนะในกลุ่มขาก แบบตัวมนได้ถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนดให้
2. นักเรียนคัดลอกข้อความได้ถูกต้อง

3. สาระการเรียนรู้

ฝึกคัดพยัญชนะ ในกลุ่มขาก ได้แก่ ฉ ฉ ผ ฎ ฐ ฏ สระ วรรณยุกต์ เป็นกลุ่มคำ

4. กระบวนการเรียนการสอน

1. ขั้นนำ

1.1 นักเรียนแสดงท่าทางในการเขียน เช่น การนั่ง การจับดินสอ และการวางกระดาษที่ตนคิดว่าถูกต้องที่สุด ครูให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด

1.2 ครูแนะนำดินสอดำที่ใช้ในการเขียนไม่ควรมีความเข้มมากเกินไป

2. ขั้นสอน

2.1 ครูนำบัตรพยัญชนะ ในกลุ่มขาก คือ ฉ ฉ ผ ฎ ฐ ฏ ที่เขียนตัวมนมาให้ นักเรียนสังเกตดู สาทิวธีเขียน และฝึกเขียนในอากาศ พร้อมกัน

2.2 ครูแนะนำการคัดพยัญชนะ ได้แก่การนั่ง การจับดินสอ การวางกระดาษ การเริ่มคัดจากหัวพยัญชนะ ตัวพยัญชนะต้องตั้งตรง เป็นต้น

2.3 ครูชี้แจงรายละเอียดของแบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 1 ง ถีลาลากเส้น แล้ว

ให้นักเรียนฝึกคัดกลุ่มคำตามที่กำหนดปฏิบัติเป็นรายบุคคล

3. ขั้นสรุป

3.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับวิธีการคัดพยัญชนะแบบตัวมน โดย คัดตามลำดับจากกลุ่มขากได้แก่ ฉ ฉ ผ ฎ ฐ ฎ ช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะ ทางด้านการคัดลายมือได้ดี และรวดเร็ว สวยงาม

3.2 นักเรียนฝึกอ่านกลุ่มคำที่มีพยัญชนะ ฉ ฉ ผ ฎ ฐ ฎ พร้อมกัน ครูสุ่มนักเรียน

1-2 คน อ่านผลงานการคัดลายมือของตนเองอีกครั้ง

5. วัตถุประสงค์สื่อและแหล่งการเรียนรู้

5.1 รูปภาพการนั่ง การจับดินสอ และการวางกระดาษหรือสมุดที่ถูกต้อง

5.2 การสาธิตท่าทาง การนั่งเขียน การจับดินสอ การวางกระดาษจากนักเรียน

5.3 แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 1 ง

5.4 บัตรพยัญชนะ ฉ ฉ ผ ฎ ฐ ฎ

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

1.วิธีการวัด

ตรวจแบบฝึกการคัดลายมือ

2. เครื่องมือ

แบบประเมินคุณภาพลายมือ

3.เกณฑ์การวัดและการประเมินผล

3. นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพลายมือ ร้อยละ 70 ขึ้นไป

แผนการจัดการเรียนรู้
แผนการจัดการเรียนรู้ **กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย** **ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3**
แผนการเรียนรู้ที่ 5 ฝึกเน้นฝึกถูก **ใช้เวลา 30 นาที**

1. สาระสำคัญ

การคัดลายมือโดยฝึกคัดคำที่มักเขียนผิดในภาษาไทย โดยการวางรูปสระ วรรณยุกต์ การันต์ให้ถูกที่ จะช่วยให้นักเรียนเขียนคำและสื่อสารได้ถูกต้องและเข้าใจ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนฝึกวางรูปสระ วรรณยุกต์ การันต์ ในภาษาไทยได้ถูกที่
2. นักเรียนคัดลอกข้อความได้ถูกต้อง

3. สาระการเรียนรู้

ฝึกคัดคำที่มักเขียนผิดในภาษาไทย

4. กระบวนการเรียนการสอน

1. ขั้นนำ

- 1.1 นักเรียนเล่น เกม “ชิมรับดอกไม้” (ภาคผนวก)
- 1.2 นักเรียนจะได้รับบัตรคำ รูปดอกไม้คนละ 1 ดอก สังเกตคำ ว่าคำใดเขียนถูก คำใดเขียนผิด

2. ขั้นสอน

- 2.1 ครูอธิบายถึงคำที่มักเขียนผิดในภาษาไทย โดยทบทวนการวางรูปสระ วรรณยุกต์การันต์ ให้ถูกที่จะทำให้ได้ความหมาย สื่อสารได้ถูกต้องจะทำให้อ่านได้เข้าใจ และสื่อความหมายได้ถูกต้อง
- 2.2 ครูให้นักเรียนนำบัตรคำที่เขียนถูกต้อง มาเสียบที่กระเป๋าคณะ
- 2.3 ครูให้คำแนะนำในการฝึกคัดลายมือ เทคนิคการให้คะแนน
- 2.4 แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 7 คน จำนวน 4 กลุ่ม ให้แต่ละคนช่วยเหลือกันทำงานภายในกลุ่ม ปรึกษาและช่วยเหลือกัน ทำแบบฝึกคัดลายมือ ชุดที่ 2 ฝึกเน้นฝึกถูก ซึ่งเป็นงานเดี่ยวให้สำเร็จ

2.5 ครูชี้แจงรายละเอียดของแบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 2 ฝึกเน้นฝึกถูก แล้วให้

นักเรียนฝึกคัดคำตามที่กำหนดปฏิบัติเป็นรายบุคคลแต่ให้ช่วยในระบบการทำงานเป็นกลุ่ม

3. ขั้นสรุป

3.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการคัดคำที่มักเขียนผิด โดยการวางรูปสระ
วรรณยุกต์การรันตีให้ถูกที่

3.2 ให้นักเรียนอ่านคำที่คัดมาพร้อมกันอีกครั้ง

5. วัสดุอุปกรณ์สื่อและแหล่งการเรียนรู้

5.1 เกม “ชิมรับดอกไม้”

5.2 บัตรคำ

5.3 แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 2

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

1.วิธีการวัด

ตรวจแบบฝึกการคัดลายมือ

2. เครื่องมือ

แบบประเมินคุณภาพลายมือ

3.เกณฑ์การวัดและการประเมินผล

นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพลายมือ ร้อยละ 70 ขึ้นไป

ภาคผนวก

เกม “ยิ้มรับดอกไม้”

จุดประสงค์

1. เพื่อฝึกสังเกตคำถูกผิด
2. เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน

อุปกรณ์และวิธีทำ

1. กระดาษแข็ง ใช้ทำบัตรคำ คำใหม่ ตัดเป็นรูปดอกไม้ จำนวนกี่บัตรก็ได้ แล้วแต่เวลาที่กำหนดให้นักเรียนเล่น
2. จำนวนผู้เล่น ไม่จำกัดจำนวน
3. แผนภูมิเพลง “ยิ้มรับดอกไม้” โดยให้นักเรียนอ่านและร้องให้ได้ก่อนเล่นเกม

เพลง “ยิ้มรับดอกไม้”

ส่งดอกไม้แล้วก็ส่งยิ้ม	เธอจงยิ้มแล้วรับดอกไม้
โปรดนอนอมอย่าให้ร่วงหล่น	เราทุกคนรักษาให้ได้
ยิ้ม ยิ้ม ยิ้ม แล้วส่งดอกไม้	ได้ดอกไม้แล้วก็จงยิ้ม

หล่น หล่น หล่น หล่น หล่น หล่น หล่น หล่น หล่น หล่น

กิจกรรม

1. ให้นักเรียนขึ้นเป็นวงกลม ร้องเพลง “ยิ้มรับดอกไม้”
2. ครูส่งบัตรคำให้ทีละบัตร ขณะที่ครูและนักเรียนร้องเพลง บัตรคำที่ครูส่งให้จะต้องอ่านแล้วส่งต่อไปเรื่อย ๆ
3. ครูให้สัญญาณหยุดร้องเพลง บัตรคำอยู่ในมือใคร ผู้นั้นจะต้องอ่านบัตรคำ สังเกตว่าคำที่เขียนถูกหรือผิด นำคำที่เขียนถูกและผิดไปเสียบไว้ที่กระเป่าพนักแยกกัน

แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
 แผนการเรียนรู้ที่ 6 ผูกคำคล้องจอง ระยะเวลา 30 นาที

1. สาระสำคัญ

การคัดลายมือโดยฝึกคัดคำคล้องจองให้ถูกต้อง จะช่วยให้นักเรียนเขียนคำได้ถูกต้อง และคัดลายมืออย่างมีความหมาย

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถคัดคำคล้องจองตามที่กำหนดให้ถูกต้อง ครบถ้วน สวยงาม สะอาด เป็นระเบียบ
2. นักเรียนสามารถตอบคำถามและจับคู่คำคล้องจองได้ถูกต้อง

3. สาระการเรียนรู้

ฝึกคัดคำคล้องจอง

4. กระบวนการเรียนการสอน

1. ขั้นนำ

- 1.1 นักเรียนเล่นเกม “ปริศนาคำทาย” (ภาคผนวก)
- 1.2 ครูแจกปริศนาคำทายให้นักเรียน 4 คน คนละ 1 แถบ ให้นักเรียนช่วยกันจัดเรียงให้ถูกต้อง และคล้องจอง ได้ความหมาย

2. ขั้นสอน

- 2.1 ครูแจกแบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 3 ผูกคำคล้องจอง ให้นักเรียนทุกคน
- 2.2 ครูให้นักเรียนผูกคำคล้องจองโดยใช้ปากเปล่า
- 2.3 ครูอธิบายเกณฑ์ให้นักเรียนทราบและให้คำแนะนำในการฝึกคัดลายมือจากแบบฝึก การคัดลายมือ ชุดที่ 3 เรื่อง ผูกคำคล้องจองลงในกระดาษด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด 1 จบ

3. ขั้นสรุป

- 3.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับวิธีการคัดคำคล้องจองให้ถูกต้อง และมีความหมาย
- 3.2 นักเรียนฝึกอ่านคำคล้องจองพร้อมกันอีกครั้ง

5. วัตถุประสงค์สื่อและแหล่งการเรียนรู้

- 5.1 เกม “ปริศนาคำทาย”
- 5.2 แถบประโยคปริศนาคำทาย
- 5.3 แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 3

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

1. วิธีการวัด

ตรวจแบบฝึกการคัดลายมือ

2. เครื่องมือ

แบบประเมินคุณภาพลายมือ

3. เกณฑ์การวัดและการประเมินผล

นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพลายมือ ร้อยละ 70 ขึ้นไป

บัตรคำปริศนาคำทาย

อะไรเอ๋ย

มะนี้มีมะ นำมาทำกะทิ
 ลองมาซิ มะนี้คืออะไร

(เฉลยมะพร้าว)

อะไรเอ๋ย

ทะนี้ไม่มีอะ เรามักจะเห็น
 ทั่วไป

(เฉลยทหาร)

อะไรเอ๋ย

ตะนี้ไม่มีอะ ผู้คนจะไปซื้อขาย
 ข้าวของมีมากมาย ตะอะไรรู้ไหมเธอ

(เฉลยตลาด)

อะไรเอ๋ย

จะนี้จะไม่มี ทำหน้าที่ตามถนน
 คูแตรรถและคน ไม่ลับสนจะอะไร
 คอป

(เฉลยจราจร)

แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

แผนการเรียนรู้ที่ 7 ร้อยกรองควรวอ่าน

ใช้เวลา 30 นาที

1. สาระสำคัญ

การคัดลายมือเป็นทักษะการเขียนอย่างหนึ่งที่ควรได้รับการฝึกฝน การฝึกคัดลายมือจากบทร้อยกรอง โดยวางรูปแบบคำประพันธ์ และย่อหน้าได้อย่างถูกต้อง มีส่วนช่วยให้ลายมือมีระเบียบ สวยงาม

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถคัดบทร้อยกรองตามรูปแบบคำประพันธ์และย่อหน้าได้อย่างถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากบทประพันธ์ได้

3. สาระการเรียนรู้

ฝึกคัดบทร้อยกรอง

4. กระบวนการเรียนการสอน

1. ขั้นนำ

- 1.1 ครูนำตัวอย่างคำประพันธ์ มาให้นักเรียนฝึกอ่านและสังเกต
- 1.2 ครูแจกผลงานการคัดลายมือของนักเรียนที่ผ่านมา ให้นักเรียนดู พร้อมกับสาธิตวิธีการคัดที่ถูกต้อง

2. ขั้นสอน

- 2.1 ครูแจกแบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 4 ร้อยกรองควรวอ่าน ให้นักเรียนทุกคนฝึกอ่านพร้อมกัน
- 2.2 ครูอธิบายเกณฑ์การให้คะแนน ให้นักเรียนทราบและแนะนำการฝึกคัดลายมือจากแบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 4 เรื่อง ร้อยกรองควรวอ่าน ลงในกระดาษด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด 1 จบ

3. ขั้นสรุป

- 3.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปวิธีการคัดคำประพันธ์ การย่อหน้า การคัดให้มีระเบียบและสวยงาม

3.2 นักเรียนฝึกอ่านผลงานการคัดลายมือพร้อมกันอีกครั้ง

5. วัตถุประสงค์สื่อและแหล่งการเรียนรู้

5.1 ตัวอย่างบทหรือกรอง

5.2 ตัวอย่างผลงานการคัดลายมือของนักเรียน

5.3 แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 4

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

1. วิธีการวัด

ตรวจแบบฝึกการคัดลายมือ

2. เครื่องมือ

แบบประเมินคุณภาพลายมือ

3. เกณฑ์การวัดและการประเมินผล

นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพลายมือ ร้อยละ 70 ขึ้นไป

5. วัสดุอุปกรณ์สื่อและแหล่งการเรียนรู้

5.1 เกม “เรียงฉันหน่อย”

5.2 แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 4

5.3 กระเป๋าหนังสือ

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

1. วิธีการวัด

ตรวจแบบฝึกการคัดลายมือ

2. เครื่องมือ

แบบประเมินคุณภาพลายมือ

3. เกณฑ์การวัดและการประเมินผล

นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพลายมือ ร้อยละ 70 ขึ้นไป

ภาคผนวก
เกมเรียงฉันหน่อย

จุดประสงค์

เพื่อเรียงคำสุภาษิตได้ถูกต้องได้ความหมาย

อุปกรณ์

1. กระเป๋านั่ง
2. บัตรคำ

วิธีเล่น

1. ครูอธิบายวิธีการเล่น โดยแบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 4 คน
2. ครูแจกบัตรคำให้นักเรียนเป็นกลุ่ม
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเรียงบัตรคำที่ได้รับมาให้เป็นสุภาษิต 1 ข้อความให้ถูกต้อง

รวดเร็ว

4. กลุ่มใดเรียงได้ถูกต้องและรวดเร็วเป็นฝ่ายชนะเรียงตามลำดับก่อนหลัง

แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

แผนการเรียนรู้ที่ 9 พิชิตประโยค

ใช้เวลา 30 นาที

1. สาระสำคัญ

การคัดลายมือเป็นทักษะการเขียนอย่างหนึ่งที่ได้รับจากการฝึกฝน การฝึกคัดลายมือจากข้อความหรือประโยคที่เหมาะสมกับวัย พัฒนาการและความสนใจของผู้เรียนนั้น จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการคัดได้อย่างถูกต้อง สวยงาม มีระเบียบ และคัดได้อย่างมีความหมาย และเป็นพื้นฐานที่ดีต่อการเขียนต่อไป

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถคัดประโยคตามที่กำหนดให้ถูกต้อง ครบถ้วน สวยงาม สะอาด เป็นระเบียบ

2. นักเรียนสามารถบอกได้ว่าประโยคที่ฝึกคัดลายมือเป็นประโยคประเภทใดได้ถูกต้อง

3. สาระการเรียนรู้

ฝึกคัดประโยคปฏิเสธ ประโยคคำถาม ประโยคแสดงความต้องการ ประโยคบอกเล่า และ ประโยคคำสั่ง

4. กระบวนการเรียนการสอน

1. ขั้นนำ

1.1 นักเรียนเล่นเกม “กระซิบ” (ภาคผนวก)

1.2 นักเรียนช่วยกันบอกประโยชน์ของเกมที่เล่น

2. ขั้นสอน

2.1 ครูแจกแบบฝึกหัดคัดการลายมือ ชุดที่ 6 ให้นักเรียนทุกคน

2.2 ครูให้นักเรียนอ่านประโยคและสังเกตภาพ

2.3 ครูชี้แจงและให้คำแนะนำในการฝึกคัดลายมือ จากแบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 6 พิชิตประโยค โดยคัดประโยคให้ตรงกับภาพที่กำหนด ลงในกระดาษด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด

1 จบ

3. ขั้นสรุป

3.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับวิธีการคัดลายมือ ชนิดของประโยคต่างๆ

3.2 นักเรียนฝึกอ่านประโยคที่นักเรียนคัดลายมือ คนละ 1 ประโยค

5. วัสดุอุปกรณ์สื่อและแหล่งการเรียนรู้

5.1 เกม “กระซิบบ”

5.2 แบบฝึกคัดลายมือ ชุดที่ 6

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

1. วิธีการวัด

ตรวจแบบฝึกคัดลายมือ

2. เครื่องมือ

แบบประเมินคุณภาพลายมือ

3. เกณฑ์การวัดและการประเมินผล

นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพลายมือ ร้อยละ 70 ขึ้นไป

ภาคผนวก
เกมกระซิบ

จุดประสงค์

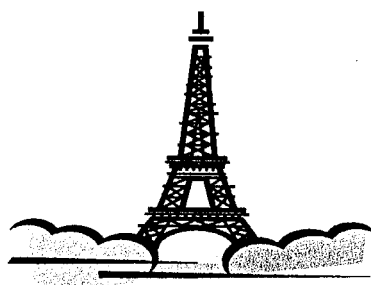
1. เพื่อฝึกการฟังและสามารถพูดจากการฟัง ได้ถูกต้อง
2. เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน
3. เพื่อฝึกความคิดและพูดเป็นประโยคได้ถูกต้อง

อุปกรณ์

1. กระเป๋านั่ง
2. แถบประโยคต่างๆ เช่น ประโยคบอกเล่า ประโยคปฏิเสธ ประโยคคำถาม ประโยคแสดงความต้องการ และ ประโยคคำสั่ง

วิธีเล่น

1. ครูอธิบายวิธีการเล่นโดยแบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 6 คน
2. ครูแจกบัตรคำให้นักเรียนเป็นกลุ่ม
3. นักเรียนคนที่ 1 รับแถบประโยคแล้วอ่านในใจ กระซิบประโยคที่ได้รับกับกลุ่มของตน
4. กลุ่มใดกระซิบหมดก่อนนั่งลง
5. ครูถามทีละกลุ่มเริ่มจากกลุ่มที่นั่งเร็วเป็นอันดับหนึ่งก่อน กลุ่มใดข้อความถูกต้องเหมือนจุดเริ่มต้น เป็นกลุ่มที่ชนะ

แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
 แผนการเรียนรู้ที่ 10 โขคดีจับคู่ ใช้เวลา 30 นาที

1. สาระสำคัญ

การคัดลายมือเป็นทักษะการเขียนอย่างหนึ่งที่ควรได้รับการฝึกฝน ซึ่งการฝึกคัดลายมือ จากคำหรือข้อความที่เหมาะสมกับวัย พัฒนาการและความสนใจของผู้เรียนนั้น จะช่วยส่งเสริม ให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการคัดได้อย่างถูกต้อง สวยงาม มีระเบียบ และคัดได้ อย่างมีความหมาย และเป็นพื้นฐานที่ดีต่อการเขียนต่อไป

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถคัดคำตามที่กำหนดให้ถูกต้อง ครบถ้วน สวยงาม สะอาด เป็นระเบียบ
2. นักเรียนสามารถบอกความหมายของคำศัพท์ที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง

3. สาระการเรียนรู้

ฝึกคัดคำศัพท์ กับความหมาย

4. กระบวนการเรียนการสอน

1. ขั้นนำ

- 1.1 นักเรียนเล่นเกม “หีบสุดท้ายชนะ” (ภาคผนวก)
- 1.2 นักเรียนช่วยกันบอกประโยชน์ของเกมที่เล่น

2. ขั้นสอน

- 2.1 ครูแจกแบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 7 ให้นักเรียนทุกคน
 - 2.2 ครูให้นักเรียนหญิงอ่านคำศัพท์ พร้อมกัน และนักเรียนชายอ่านความหมาย พร้อมกัน
 - 2.3 ครูชี้แจงและให้คำแนะนำในการฝึกคัดลายมือ จากแบบฝึกคัดลายมือ ชุดที่ 7 โขคดีจับคู่ โดยคัดคำศัพท์ให้ตรงกับความหมายที่กำหนด ลงในกระดาษด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด
- 1 จบ

3.ขั้นสรุป

3.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับวิธีการคัดคำศัพท์ และคัดความหมายของคำให้มีระเบียบ และสวยงาม

3.2 ให้นักเรียนอ่านคำศัพท์ และความหมายของคำจากผลงานที่คัดพร้อมกันอีกครั้ง

5.วัสดุอุปกรณ์สื่อและแหล่งการเรียนรู้

5.1 เกม “หยิบสุดท้ายชนะ”

5.2 แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่7

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

1.วิธีการวัด

ตรวจแบบฝึกการคัดลายมือ

2. เครื่องมือ

แบบประเมินคุณภาพลายมือ

3.เกณฑ์การวัดและการประเมินผล

นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพลายมือ ร้อยละ 70 ขึ้นไป

ภาคผนวก
เกมหยิบสุดท้ายชนะ

จุดประสงค์

1. เพื่อฝึกการนับ
2. เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน
3. เพื่อฝึกความคิดวิเคราะห์

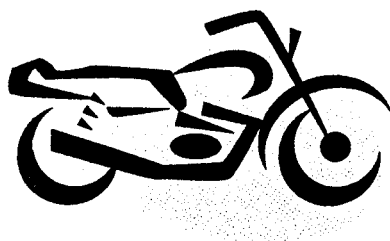
อุปกรณ์

1. ฝาขวด 10 อัน
2. โต้ะ 1 ตัว
3. แก้ว 2 ตัว
4. ป้ายสถิติการชนะ/แพ้

วิธีเล่น

1. ครูอธิบายวิธีการเล่น
2. ครูแบ่งฝ่ายนักเรียนหญิงแข่งกับชายเป็นคู่ๆ
3. วางฝาขวด 10 อัน ตรงกลางโต้ะ
4. ผู้เล่นคนแรกหยิบฝาขวด 1 อัน หรือ 2 อัน มาเป็นของตน ห้ามหยิบเกิน 2 ตัว
5. คนที่สองหยิบฝาขวด 1 หรือ 2 เช่นเดียวกัน
6. ใครหยิบฝาขวดหมดก่อนเป็นฝ่ายชนะ

หมายเหตุ อาจวางฝาขวด 7, 8, 9 ก็ได้

แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
 แผนการเรียนรู้ที่ 11 ฝึกคัดคำราชาศัพท์ ใช้เวลา 30 นาที

1. สาระสำคัญ

การคัดลายมือเป็นทักษะการเขียนอย่างหนึ่งที่ได้รับจากการฝึกฝน การฝึกคัดลายมือจากคำหรือข้อความที่เหมาะสมกับวัย พัฒนาการและความสนใจของผู้เรียน จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการคัดได้อย่างถูกต้อง สวยงาม มีระเบียบ และคัดได้อย่างมีความหมาย และเป็นพื้นฐานที่ดีต่อการเขียนต่อไป

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถคัดคำตามที่กำหนดให้ถูกต้อง ครบถ้วน สวยงาม สะอาด เป็นระเบียบ
2. นักเรียนสามารถบอกความหมายจากคำราชาศัพท์ที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง

3. สาระการเรียนรู้

ฝึกคัดคำราชาศัพท์

4. กระบวนการเรียนการสอน

1. ขั้นนำ

- 1.1 นักเรียนเล่นเกม “ร่างสามสิ่ง” (ภาคผนวก)
- 1.2 นักเรียนช่วยกันบอกประโยชน์ของเกมที่เล่น

2. ขั้นสอน

- 2.1 ครูอธิบายหลักเกณฑ์การคัดลายมือให้นักเรียนฟัง
- 2.2 ครูแจกแบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 8 ให้นักเรียนทุกคน
- 2.3 ครูอ่านคำให้นักเรียนอ่านตาม ฝึกนับพร้อมกัน
- 2.4 ครูให้นักเรียนหญิงและชายสลับกันอ่านคำศัพท์และบอกความหมายจนครบ
- 2.5 นักเรียนฝึกคัดลายมือคำราชาศัพท์ตามที่กำหนด ลงในกระดาษด้วยตัวบรรจง

เต็มบรรทัด 1 จบ

3. ขั้นสรุป

- 3.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับการคัดคำราชาศัพท์พร้อมกับ

ความหมาย

3.2 ให้นักเรียนทบทวนโดยการอ่านคำราชาศัพท์และคำแปลความหมายอีกครั้ง

5. วัสดุอุปกรณ์สื่อและแหล่งการเรียนรู้

5.1 เกม “ร่างสามสิ่ง”

5.2 แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 8

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

1. วิธีการวัด

ตรวจแบบฝึกการคัดลายมือ

2. เครื่องมือ

แบบประเมินคุณภาพลายมือ

3. เกณฑ์การวัดและการประเมินผล

นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพลายมือ ร้อยละ 70 ขึ้นไป

ภาคผนวก

เกมร่ำวงสามสสิ่ง

จุดประสงค์

1. เพื่อฝึกทักษะการรวมเงิน
2. เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน
3. เพื่อฝึกความคิดวิเคราะห์

อุปกรณ์

1. เพลง
2. นักเรียน
3. นกหวีด

วิธีเล่น

1. ครูอธิบายวิธีการเล่น
- 2 ครูสมมุติให้นักเรียนชาย 1 คน แทนด้วยเหรียญ 25 สตางค์ นักเรียนหญิง แทนด้วยเหรียญ 50 สตางค์
- 3.ให้นักเรียนคบบมือ ร้องเพลงร่ำวง
4. ครูเป่านกหวีด และกล่าวคำว่า “ รวมกลุ่ม 1 บาท นักเรียนจะต้องรวบรวมกลุ่มกันเพื่อแสดงจำนวนให้พอดี คือ 1 บาท
5. นักเรียนที่ซ้ำ ไม่มีกลุ่ม รวมกลุ่มไม่ถูกต้อง ให้ออกจากการแข่งขันและช่วยครูเป็นกรรมการตัดสิน
6. เริ่มร้องเพลงร่ำวงใหม่ โดยให้รวมกลุ่มแสดงจำนวนเงินต่างๆตามที่ครูกำหนด

แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
 แผนการเรียนรู้ที่ 12 นับพยางค์ ใช้เวลา 30 นาที

1. สาระสำคัญ

การคัดลายมือเป็นทักษะการเขียนอย่างหนึ่ง ที่ควรได้รับการฝึกฝน การฝึกคัดลายมือจากคำหรือข้อความที่เหมาะสมกับวัย พัฒนาการและความสนใจของผู้เรียนนั้น จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการคัดได้อย่างถูกต้อง สวยงาม มีระเบียบ และคัดได้ อย่างมีความหมาย และเป็นพื้นฐานที่ดีต่อการเขียนต่อไป

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถคัดคำตามที่กำหนดให้ถูกต้อง ครบถ้วน สวยงาม สะอาด เป็นระเบียบ
2. นักเรียนสามารถนับพยางค์จากคำที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง

3. สาระการเรียนรู้

ฝึกคัดคำที่มีจำนวนพยางค์ตามที่กำหนด

4. กระบวนการเรียนการสอน

1. ขั้นนำ

- 1.1 นักเรียนเล่นเกม “ตกลปลา” (ภาคผนวก)
- 1.2 นักเรียนช่วยกันบอกประโยชน์ของเกมที่เล่น

2. ขั้นสอน

- 2.1 ครูแจกแบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 9 นับพยางค์ ให้นักเรียนทุกคน
- 2.2 ครูอ่านคำให้นักเรียนอ่านตาม ฝึกนับจำนวนพยางค์ทีละคำ
- 2.3 ครูให้นักเรียนหญิงและชายสลับกันอ่านและนับจำนวนพยางค์จนครบทุกคำ
- 2.4 ครูชี้แจงและให้คำแนะนำในการฝึกคัดลายมือ จากแบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 9 นับพยางค์ โดยฝึกคัดลายมือคำที่มีจำนวนพยางค์ให้ตรงกับที่กำหนด ลงในกระดาษด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด 1 จบ

3. ขั้นสรุป

3.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับวิธีการตัดคำที่มีจำนวนพยางค์ 2 พยางค์ 3 พยางค์ และ 4 พยางค์ ให้สวยงามและมีระเบียบ

3.2 ให้นักเรียนฝึกอ่านคำที่มีพยางค์ 2 พยางค์ 3 พยางค์ และ 4 พยางค์ พร้อมกันอีกครั้ง

5. วัสดุอุปกรณ์สื่อและแหล่งการเรียนรู้

5.1 เกม “ตกปลา”

5.2 แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 9

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

1. วิธีการวัด

ตรวจแบบฝึกการคัดลายมือ

2. เครื่องมือ

แบบประเมินคุณภาพลายมือ

3. เกณฑ์การวัดและการประเมินผล

นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพลายมือ ร้อยละ 70 ขึ้นไป

ภาคผนวก

เกมตกปลา

จุดประสงค์

1. เพื่อฝึกนับจำนวนพยางค์จากบัตรภาพ
2. เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน
3. เพื่อฝึกความคิดวิเคราะห์

อุปกรณ์

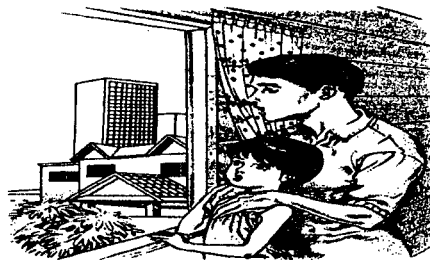
1. บัตรคำภาพปลา เช่น เงานะ ทูเรียน สับปะรด แดงโม ฝรั่ง องุ่น แก้วมังกร มะม่วง

สตอร์เบอร์รี่ มะละกอ ฯลฯ

2. กล่องกระดาษ
3. ไม้ตกปลา ปลาขโมยแม่เหล็ก

วิธีเล่น

1. ครูอธิบายวิธีการเล่น นำบัตรภาพปลาใส่กล่อง
2. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนตามความเหมาะสม ให้นักเรียนส่งตัวแทนมาตกปลาเมื่อได้ปลาให้อ่านและบอกจำนวนพยางค์ ถ้าตอบถูกรับปลาไป
3. ครูจับเวลา เมื่อหมด 5 นาที กลุ่มใดมีปลามากที่สุดเป็นฝ่ายชนะ

แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
 แผนการเรียนรู้ที่ 13 แบบอย่างลักษณะนาม ใช้เวลา 30 นาที

1. สาระสำคัญ

การคัดลายมือเป็นทักษะการเขียนอย่างหนึ่งที่ควรได้รับการฝึกฝน การฝึกคัดลายมือจากข้อความหรือประโยคที่เหมาะสมกับวัย พัฒนาการและความสนใจของผู้เรียนนั้น จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการคัดได้อย่างถูกต้อง สวยงาม มีระเบียบ และคัดได้ อย่างมีความหมาย และเป็นพื้นฐานที่ดีต่อการเขียนต่อไป

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถคัดประโยคตามที่กำหนดให้ถูกต้อง ครบถ้วน สวยงาม สะอาด เป็นระเบียบ
2. นักเรียนสามารถบอกลักษณะนามจากประโยคที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง

3. สาระการเรียนรู้

ฝึกคัดประโยคที่ใช้ลักษณะนามตามที่กำหนด

4. กระบวนการเรียนการสอน

1. ขั้นนำ

1.1 นักเรียนเล่นเกม “ลูกเต๋ามหัศจรรย์” (ภาคผนวก)

1.2 นักเรียนช่วยกันบอกประโยชน์์ของเกมที่เล่น

2. ขั้นสอน

2.1 ครูอธิบายหลักเกณฑ์การคัดลายมือ จากแบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 10 แบบอย่างลักษณะนาม

2.2 ครูแจกแบบฝึกหัดคัดลายมือ ชุดที่ 10 แบบอย่างลักษณะนาม ให้นักเรียนทุกคน

พร้อมทั้งอธิบาย และแนะนำวิธีการคัด

2.3 ครูอ่านประโยคให้นักเรียนอ่านตาม

2.4 นักเรียนฝึกสังเกตภาพ และบรรยายภาพปากเปล่า

2.5 ให้นักเรียนฝึกคัดลายมือประโยคที่ใช้ลักษณะนามให้ตรงกับภาพที่กำหนด
ลงในกระดาษด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด 1 จบ

3.ขั้นสรุป

- 3.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับวิธีการคัดลายมือ ประโยคที่ใช้ลักษณะนาม
- 3.2 ให้นักเรียนทบทวนโดยการอ่านประโยคที่ใช้คำที่มีลักษณะนามจากภาพคนละ
1 ประโยค อีกครั้ง

5.วัสดุอุปกรณ์สื่อและแหล่งการเรียนรู้

- 5.1 เกม “ลูกเต๋ามหัศจรรย์”
- 5.2 แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 10

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

1.วิธีการวัด

ตรวจแบบฝึกการคัดลายมือ

2. เครื่องมือ

แบบประเมินคุณภาพลายมือ

3.เกณฑ์การวัดและการประเมินผล

นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพลายมือ ร้อยละ 70 ขึ้นไป

ภาคผนวก

เกมลูกเต๋ามหัศจรรย์

จุดประสงค์

1. เพื่อฝึกบอกคำลักษณะนามได้
2. เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน
3. เพื่อฝึกความคิดวิเคราะห์

อุปกรณ์

1. ตั๊กกระดากพับเป็นลูกเต๋าแต่ละด้านเขียนคำลักษณะนามด้านละ 1 คำ
2. บัตรคำนามที่เป็นสัตว์ ชื่อสัตว์ สิ่งของ สถานที่ ที่มีลักษณะนามตรงกับลูกเต๋า
3. กระเป๋าค้าง

วิธีเล่น

1. ครูอธิบายวิธีการเล่น และสนทนาเกี่ยวกับลักษณะนาม ยกตัวอย่างประกอบ เช่น ต้นไม้ 1 ต้น ไก่ 1 ตัว เป็นต้น
2. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนชาย กับ หญิง ให้นักเรียนส่งตัวแทน 1 คนมาทอดลูกเต๋า ฝ่ายตรงข้ามต้องบอกคำให้ตรงกับลักษณะนามบนลูกเต๋า จึงจะได้คะแนน 1 คะแนน
3. ครูจับเวลา เมื่อหมด 5 นาที กลุ่มใดมีปลามากที่สุดเป็นฝ่ายชนะ

ภาคผนวก ก
แบบฝึกการคัดลายมือ

แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 1 ก,

ฉลากเส้น

คำชี้แจง

ให้นักเรียนฝึกเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์
เป็นคำ ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด ให้สวยงาม

ชื่อ

นามสกุล

งู

งูพิษ

ไข่

ไข่แดง

แหวน

แหวน

เรือ

เรือพาย

คำชี้แจง

ให้นักเรียนฝึกเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์
เป็นคำด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด ให้สวยงาม

ชื่อ

นามสกุล

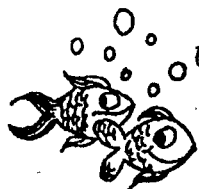
อ

ธงไตรรงค์

บ

บรรทม

ป

ปลาปักเป้า

เ

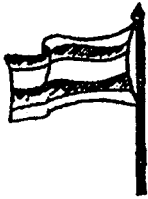
ฤกษ์

คำชี้แจง

ให้นักเรียนฝึกเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์
เป็นคำด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด ให้สวยงาม

ชื่อ

นามสกุล

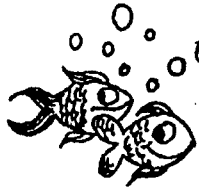
อ

ธงไตรรงค์

บ

บรรทม

ป

ปลาปักเป้า

ช

ชาชี

แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 1 ข.

ฉลากแสน

คำชี้แจง

ให้นักเรียนฝึกเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ เป็นคำ ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด ให้สวยงาม

ชื่อ _____ นามสกุล _____

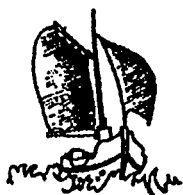
ก

กตึกก

ก

กวางย

ก

กาศี

ฟ

แฟฟ

คำชี้แจง

ให้นักเรียนฝึกเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์
เป็นคำด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด ให้สวยงาม

ชื่อ

นามสกุล

ฟ

ผลิตภัณฑ์

ฟ

ฟงไฟร์

ฟ

ฟ้าฟิยะห์

ย

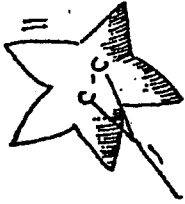
เยาะเย้า

คำชี้แจง

ให้นักเรียนฝึกเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์
เป็นคำด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด ให้สวยงาม

ชื่อ

นามสกุล

ฟ

ฟ้ามฟ้า

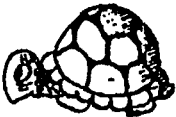
ค

คอนไทรล

ค

คอกพุด

ค

คัวล

แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 1 ค

สีลาลากเส้น

ให้นักเรียนฝึกเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ เป็นคำด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด ให้สวยงาม

ชื่อ _____ นามสกุล _____

ค

เควคจิ

ช

ชึ่งชัน

ช

ชันษา

ช

ชูปชึบ

ให้นักเรียนฝึกเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์
เป็นคำ ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด ให้สวยงาม

ชื่อ _____ นามสกุล _____

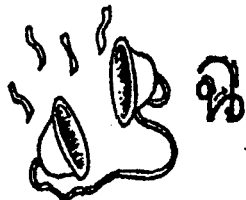
มะม่วง

น้ำใจ

ระฆัง

นกแก้ว

คำชี้แจง

ให้นักเรียนฝึกเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์
เป็นคำด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด ให้สวยงาม

ชื่อ

นามสกุล

ท

ทิวทัศน์

ท

นางมณฑิลา

ล

ลuffy

ล

ลิวทซ์

ให้นักเรียนฝึกเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์
เป็นคำ ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด ให้สวยงาม

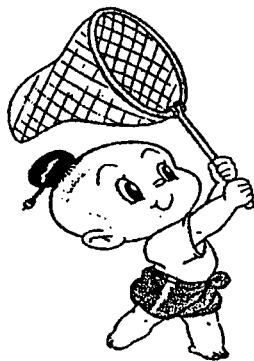
ชื่อ _____ นามสกุล _____

อ ออคอม

ฮ ฮักกัน

แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 1 ง

ลีลาลากเส้น

คำชี้แจง

ให้นักเรียนฝึกเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ เป็นกลุ่มคำด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด ให้สวยงาม

ชื่อ _____ นามสกุล _____

เเมอเอมหวาน

เ

ลำเเนรน้อย

เ

เมาห้วง

คำชี้แจง

ให้นักเรียนฝึกคัดพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์
เป็นกลุ่มคำ ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด ให้สวยงาม

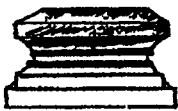
ชื่อ

นามสกุล

ฐ

ปฏิภาณ

ฐาน

ฐานะวารวย

ปฏิ

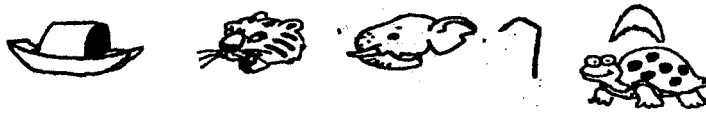
ปฏิทินร้อยปี

แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 2

ฝึกเน้นผิดถูก

คำชี้แจง ให้นักเรียนประสมคำใหม่ จากภาพที่กำหนดให้ แล้วตัดด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด ให้สวยงาม เป็นระเบียบ

1

2

3

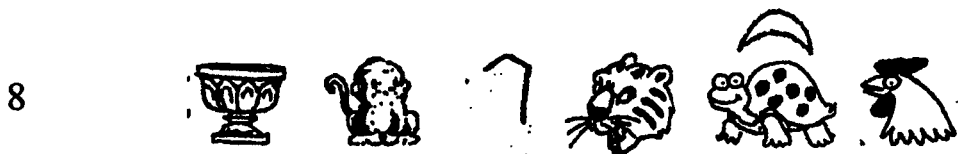
๑

4

5

แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 3

ผูกคำคล้องจอง

คำชี้แจง	ให้นักเรียนจับคู่ต่อไปนี่ แล้วนำไปคัดด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัดให้ถูกต้อง สวยงาม แล้วฝึกอ่าน	
ชื่อ _____	นามสกุล _____	คะแนน _____
ว่านอน	เรียนร้อย	
บาปบุญ	ถางพง	
ระเบียบ	คุณโทษ	
ใหญ่โต	สอนง่าย	
หักล้าง	มโหฬาร	
		

แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 4

ร้อยกรองควรอ่าน

คำชี้แจง ให้นักเรียนคัดบทร้อยกรองที่กำหนดให้ ตัวบรรจงเต็มบรรทัดแล้วให้ฝึกอ่าน
เป็นทำนองเสนาะ โดยจับคู่ผลัดกันอ่านและฟัง

ชื่อ _____ นามสกุล _____ คณะ _____

แม่รู้ว่ายังเป็นเด็กและเล็กอยู่

แสวงหาความรู้ไม่รู้ถอย

ไม่มัวรอมนั่งตักคอย

เก็บความรู้ที่ละน้อยใส่ตนเอง

น้ำใสไหลเย็นเย็นตัวปลา แหวกว่ามัวนั่งตักคอย... (ต๋นทอวรู')

สำลี รักสุทธิ, พิชิตใจทยัภาษาไทย

แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 6

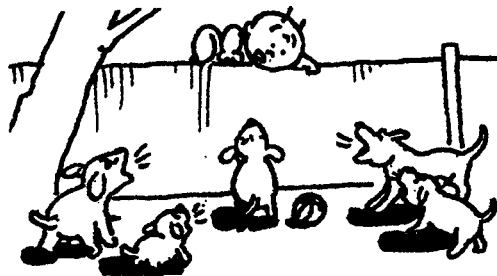
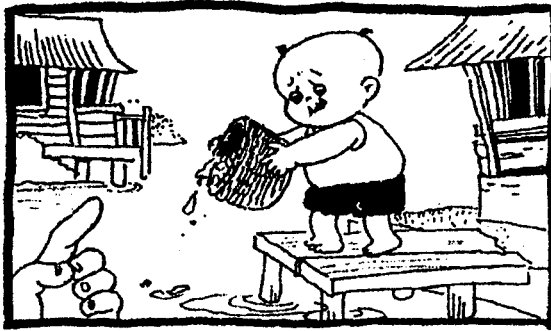
พิชิตประโยค

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกประโยคให้ตรงกับภาพ แล้วนำไปคัด ด้วยบรรทัดเต็มบรรทัด ให้ถูกต้อง ครบถ้วน สวยงาม เป็นระเบียบ

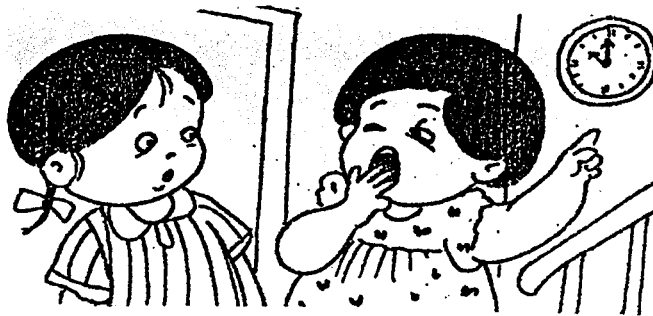
ชื่อ _____ นามสกุล _____ คณะ _____

แดงไม่ชอบสุนัข

อย่าทิ้งขยะลงแม่น้ำลำคลอง

นิคชอบขนมสุดได้ งามตาอ่านหนังสือ ปูเวลาทำอะไรแล้ว

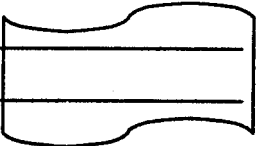

แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 8

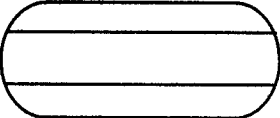
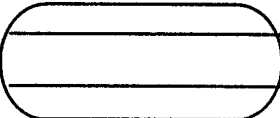
ฝึกดูคำราชาศัพท์

คำชี้แจง ให้นักเรียนคัดคำราชาศัพท์ ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัดโดยเดิมคำราชาศัพท์
ให้คล้องจองและตรงกับความหมาย ครบถ้วน ถูกต้อง สวยงาม

ชื่อ _____ นามสกุล _____

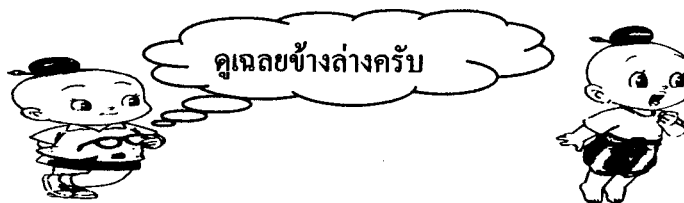
1. หัว คือ พระ พระ แปลว่าตา

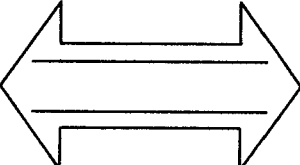
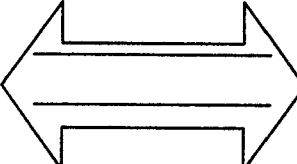
2. พระ แปลว่า หน้า พระ คือลิ้น

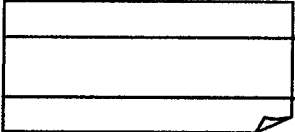
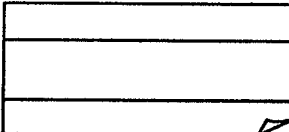
3. กิน คือพระ พระ แปลว่าหมอน

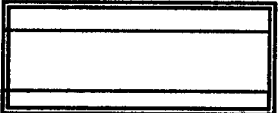

4. นอน คือ พระ ร่ม คือ พระ

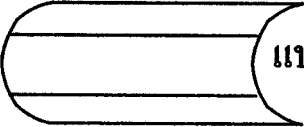
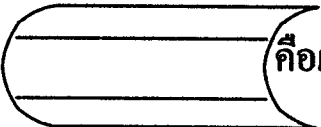
5. คิ้ว คือ พระ พระ คือแหวน

6. ปาก คือ พระ โกรธ คือ

7. ผิว คือ พระ หวี คือ พระ

8. หน้าต่างคือพระ แม่ คือพระ

9. พระ แปลว่า ประตู พระ คือแปล

10. พระ คือ เหงื่อ เสื้อ คือ

** เฉลย ** โอบรู้ ทรงกริ้ว ฉวี สาง แกลด มารดา ทวาร อุ เสโท ฉลองพระองค์

แบบฝึกการคัดลายมือ ชุดที่ 9

นับพยางค์

คำชี้แจง ให้นักเรียนคัดคำที่มีจำนวนพยางค์ตามที่กำหนดให้ถูกต้อง ด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด
ให้ถูกต้อง ครบถ้วน สวยงาม เป็นระเบียบ

ชื่อ _____	นามสกุล _____	คะแนน _____
		
คอมพิวเตอร์	พระชนนี	เขลลีย์
ประดิษฐาน	ธรรมชาติ	อัญมณี
ราชสีห์	สาหร่าย	อารมณ์
จินตนาการ	ประหยัด	บิณฑบาต

คำ 2 พยางค์	คำ 3 พยางค์	คำ 4 พยางค์
1.		
2.		
3.		
4.		

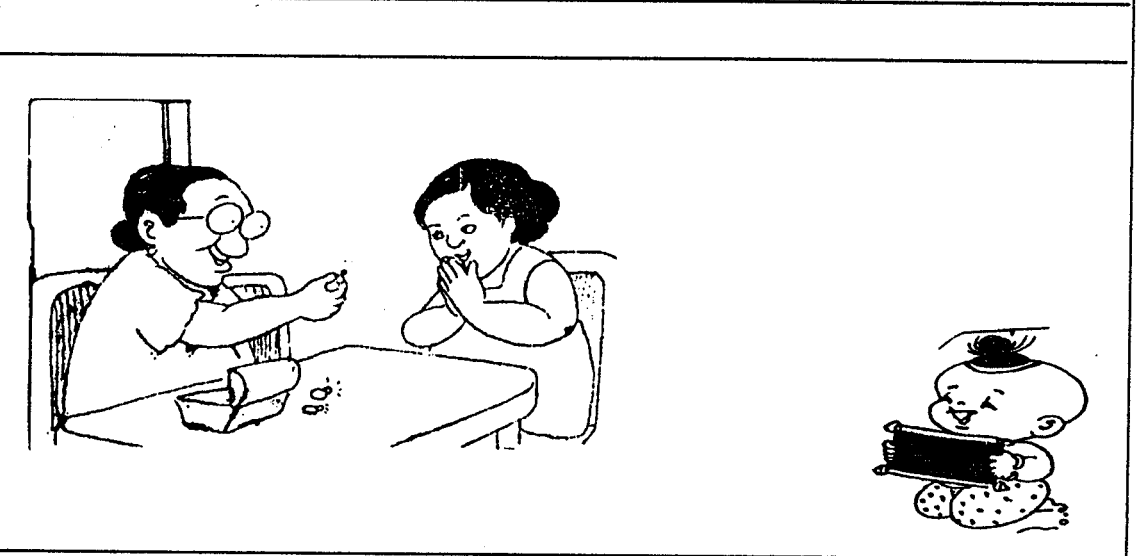
แบบฝึกการคัดลายมือชุดที่ 10

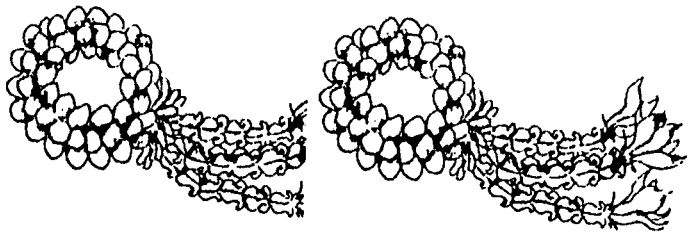
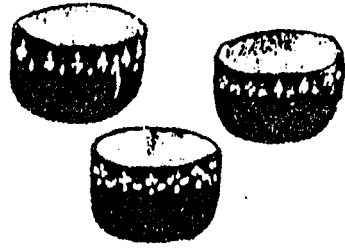
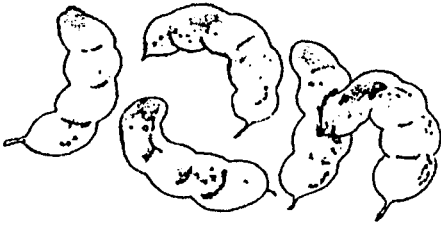
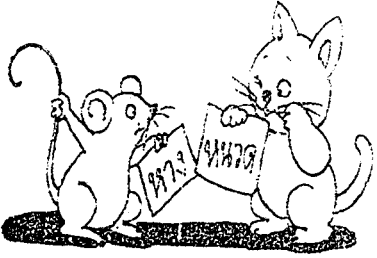

แบบอย่างลักษณะนาม

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกประโยคใช้ลักษณะนามให้ตรงกับภาพ แล้วนำตัด
ด้วยตัวบรรจง เต็มบรรทัด ให้ถูกต้องสวยงาม ครบถ้วน เป็นระเบียบ

ชื่อ _____ นามสกุล _____

คุณยายให้แหวนคุณแม่หนึ่งวง แม่ค้าขายดอกกุหลาบเป็นกำๆ

มะขามเทศห้าฝัก	มลัยพุทธชาดสองพวง	ขันลงรัก สาม ใบ
		
		
		
		

ภาคผนวก ง
แบบทดสอบการคัดลายมือ

ฉบับที่ 1

ชื่อ.....ชั้น.....

โรงเรียน.....

คำชี้แจง

ให้นักเรียนคัดบทร้อยกรองต่อไปนี้ด้วยตัวบรรจง
เต็มบรรทัดให้สวยงาม

(เวลา 10 นาที คะแนนเต็ม 100 คะแนน)

แบบทดสอบคุณภาพลายมือ

ฉบับร้อยกรอง

เด็กน้อย

เด็กเอ๋ยเด็กน้อย

ความรู้เรายังด้อยเร่งศึกษา

เมื่อเติบโตใหญ่เราจะ得有วิชา

เป็นเครื่องหาเลี้ยงชีพสำหรับตน

ได้ประโยชน์หลายสถานเพราะการเรียน

จงพากเพียรไปเถิดจะเกิดผล

ถึงลำบากตรากตรำก็จำทน

เกิดเป็นคนควรหมั่นขยันเอ๋ย

กระทรวงศึกษาธิการ, ดอกร้อยสุภาภิต

แบบทดสอบคุณภาพลายมือ

ฉบับที่ 2

ชื่อ.....ชั้น.....

โรงเรียน.....

คำชี้แจง

ให้นักเรียนคัดบทร้อยแก้วต่อไปนี้ด้วยตัวบรรจงเต็ม
บรรทัดให้สวยงาม

(เวลา 10 นาที คะแนนเต็ม 100 คะแนน)

แบบทดสอบคุณภาพลายมือ

ฉบับร้อยแก้ว

คุณธรรมพื้นฐาน ที่ควรส่งเสริมให้นักเรียน
ได้ปฏิบัติ คือ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ สามัคคี
มีน้ำใจ มีวินัย สะอาด สุภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ , คุณธรรมนำความรู้

ตารางแสดง ค่าความสอดคล้อง (IOC) ในการพิจารณาความเหมาะสมของแบบฝึกคัดลายมือ
ชุดที่ 1-10 จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน โดยกำหนดคะแนนความคิดเห็นไว้ดังนี้
+ 1 ถ้าแน่ใจว่า แบบฝึกมีความเหมาะสมตามที่ต้องการวัด
0 ถ้าไม่แน่ใจว่า แบบฝึกมีความเหมาะสมตามที่ต้องการวัดหรือไม่
- 1 ถ้าแน่ใจว่า แบบฝึกไม่มีความเหมาะสมตามที่ต้องการวัด
(วรรณดี แสงประทีปทอง 2548: 332)

รายการที่ประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			(IOC)
	คนที่1	คนที่ 2	คนที่3	
1. คำชี้แจงชัดเจนเข้าใจง่าย	1	1	1	1
2. บอกรายละเอียดของคำชี้แจงได้ครอบคลุม	1	1	1	1
3. เนื้อหาส่งเสริมการพัฒนาด้านการคัดลายมือ	1	1	1	1
4. เนื้อหาเรียงจากง่ายไปหายาก	1	1	1	1
5. เนื้อหาเหมาะสมกับเวลา	1	1	1	1
6. ใช้ภาษาถูกต้องชัดเจนเหมาะสมกับวัย	1	1	1	1
7. ขนาดของตัวอักษรแต่ละตัวเป็นมาตรฐานเดียวกัน	1	0	1	0.67
8. ลักษณะของภาพประกอบมีความเหมาะสมน่าสนใจ	1	1	1	1

ตารางแสดงดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 13 แผน
 จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน โดยกำหนดคะแนนความคิดเห็นไว้ดังนี้
 + 1 ถ้าแน่ใจว่า แผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์
 0 ถ้าไม่แน่ใจว่า แผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์หรือไม่
 - 1 ถ้าแน่ใจว่า แผนการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์
 (วรรณดี แสงประทีปทอง 2548: 332)

รายการที่ประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			(IOC)
	คนที่1	คนที่2	คนที่3	
1. สาระการเรียนรู้ตรงตามแผนการจัดการเรียนรู้	0	1	1	0.67
2. จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	1	1	1	1
3. จัดกิจกรรมเหมาะสมกับเวลา	1	1	1	1
4. นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม	1	1	1	1
5. สื่อเหมาะสมกับวัยและความสนใจ	1	1	1	1
6. การวัดผลประเมินผลเหมาะสมกับจุดประสงค์	1	1	1	1
7. มีเกณฑ์ในการประเมินผลชัดเจน	1	1	1	1

ตารางแสดง ค่าความสอดคล้อง (IOC) ในการพิจารณาความเหมาะสมของเกณฑ์การให้
 คะแนนแบบฝึกคัดลายมือ โดยกำหนดคะแนนความคิดเห็นไว้ดังนี้
 + 1 ถ้าแน่ใจว่า เกณฑ์การให้คะแนนสอดคล้องกับจุดประสงค์
 0 ถ้าไม่แน่ใจว่า เกณฑ์การให้คะแนนสอดคล้องกับจุดประสงค์หรือไม่
 - 1 ถ้าแน่ใจว่า เกณฑ์การให้คะแนนไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์
 (วรรณดี แสงประทีปทอง 2548: 332)

รายการที่ประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			(IOC)
	คนที่1	คนที่2	คนที่3	
1. มีความครอบคลุมและเหมาะสมเป็นรูปธรรม	1	1	1	1
2. เรียงลำดับเกณฑ์เข้าใจง่าย	1	1	1	1
3. สะดวกในการตรวจ	1	1	1	1
4. บันทึกคะแนนได้เข้าใจง่าย	1	1	1	1
5. สัดส่วนการให้คะแนนมีความเหมาะสม	1	1	1	1
6. มีความเหมาะสมกับระดับชั้นและวัย	1	1	1	1

ตารางแสดง ค่าความสอดคล้อง (IOC) ในการพิจารณาความเหมาะสมของแบบทดสอบ

คุณภาพลายมือ ทั้ง ฉบับที่ 1 ร้อยกรอง และ ฉบับที่ 2 ร้อยแก้ว โดยกำหนดคะแนนความคิดเห็นไว้ดังนี้

+ 1 ถ้าแน่ใจว่า แบบทดสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์

0 ถ้าไม่แน่ใจว่า แบบทดสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์หรือไม่

- 1 ถ้าแน่ใจว่า แบบทดสอบไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

(วรรณคดี แสงประทีปทอง 2548: 332)

รายการที่ประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			(IOC)
	คนที่1	คนที่2	คนที่3	
1. คำชี้แจงชัดเจนเข้าใจง่าย	1	1	1	1
2. เนื้อหาเหมาะสมกับวัย	1	1	1	1
3. ข้อความส่งเสริมกับการพัฒนาลายมือ	1	1	1	1
4. ข้อความมีการสอดแทรกคุณธรรมและค่านิยม	1	1	1	1
5. เหมาะสมกับเวลา	1	1	1	1
6. มีความเหมาะสมกับระดับชั้นและวัย	1	1	1	1

ภาคผนวก ก

คะแนนจากแบบทดสอบคุณภาพลายมือ จำนวน 2 ฉบับ

ตาราง แสดงคะแนนจากการทดสอบคุณภาพลายมือ ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกการคัดลายมือ
และผลต่างของคะแนนการคัดลายมือของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคลทั้ง 2 ฉบับ

คนที่	คะแนน ก่อนเรียน (เต็ม 100)	x^2	คะแนน หลังเรียน (เต็ม 100)	y^2	ผลต่าง ของคะแนน(D)	D^2
1.	39.75	1580.06	74	5476	34.25	1173.06
2.	41.5	1722.25	75.75	5439.06	32.25	1040.06
3.	43.25	1870.56	78.5	6162.25	35.25	1242.56
4.	48	2304	79.5	6320.25	31.5	992.25
5.	52.5	2756.25	83.25	6930.56	30.75	945.56
6.	51.75	2678.06	79.25	6280.56	27.5	756.25
7.	45.75	2093.06	82.5	6806.25	36.75	1350.56
8.	42	1764	81	6561	39	1521
9.	43.5	1892.25	78.25	6123.06	34.75	1207.56
10.	51.75	2678.06	79.25	6280.56	27.5	756.25
11.	42.25	1785.06	83	6889	40.75	1660.56
12.	44	1936	81	6561	37	1369
13.	48.25	2328.06	85.25	7267.56	37	1369
14.	52.75	2782.56	86	7396	33.25	1105.56
15.	47	2209	80.75	6520.56	33.75	1139.06
16.	49	2401	86.75	7525.56	37.75	1425.06
17.	50.5	2550.25	76.75	5890.56	26.25	689.06
18.	48.75	2376.56	79	6241	30.25	915.06
19.	41	1681	86.5	7482.25	45.5	2070.25
20.	49	2401	82	6724	33	1089
21.	45.75	2093.06	82	6724	36.25	1314.06

ตาราง (ต่อ)

คนที่	คะแนน ก่อนเรียน (คะแนนเต็ม 100)	x^2	คะแนน หลังเรียน (คะแนนเต็ม 100)	y^2	ผลต่าง ของคะแนน(D)	D^2
22.	44	1936	79	6241	35	1225
23.	51.5	2652.25	82	6724	30.5	930.25
24.	43.75	1914.06	82.75	6847.56	39	1521
25.	44.5	1980.25	80.5	6480.25	36	1296
26.	44	1936	78.5	6162.25	34.5	1190.25
27.	47.25	2232.56	86.5	7482.25	39.25	1540.56
$N = 27$	$\sum x =$ 1253 $\bar{X} = 46.40$ $S = 3.84$	$\sum x^2 =$ 58533.22	$\sum y =$ 2187.5 $\bar{Y} = 81.01$ $S = 3.45$	$\sum y^2 =$ 177538.35	$\sum D =$ 934.5	$\sum D^2 =$ 32833.84

วิเคราะห์ด้วยการทดสอบค่าที (t-test)

$$N = 27 \quad \sum D = 934.5 \quad \sum D^2 = 32833.84$$

$$\text{สูตร } t = \frac{\sum D}{\frac{\sqrt{[N \sum D^2 - (\sum D)^2]}}{(N-1)}}$$

$$= \frac{934.5}{\sqrt{\frac{27(32833.84) - (934.5)^2}{(27-1)}}}$$

$$= \frac{934.5}{\sqrt{\frac{886513.38 - 873290.25}{26}}}$$

$$= \frac{934.5}{\sqrt{508.59}}$$

$$t = 41.44$$

$$\text{จากตาราง } t_{26}(.01, 26) = 2.779$$

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวพรทิพย์ ชาลีรัตน์
วัน เดือน ปีเกิด	27 เมษายน พ.ศ. 2503
สถานที่เกิด	อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกวิทยาศาสตร์ วิทยาลัยครูเทพสตรี พ.ศ. 2528 ศึกษาศาสตรบัณฑิต วิชาเอกประถมศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2533
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนอนุบาลหนองแขงศิลาจารย์ อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี
ตำแหน่ง	ครูชำนาญการพิเศษ